

Bil. 41

**Jumaat
18 Disember 2015**

MALAYSIA

LAPORAN PROSIDING

MESYUARAT JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA

Mengenai:

**Kawalan Pengurusan Tadbir Urus
1Malaysia Development Berhad (1MDB)**

(Bahagian Kedua)

- Kementerian Kewangan
- 1Malaysia Development Berhad: YBhg. Arul Kanda
(Presiden dan Pengarah Eksekutif Kumpulan)

**PARLIMEN KETIGA BELAS
PENGGAL KETIGA**

**MESYUARAT JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA
BILIK MESYUARAT JAWATANKUASA 2, BLOK A
BANGUNAN SEMENTARA, PARLIMEN MALAYSIA
JUMAAT, 18 DISEMBER 2015**

AHLI-AHLI JAWATANKUASA

Hadir

YB. Dato' Hasan bin Arifin [Rompin]	- <i>Pengerusi</i>
YB. Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]	- <i>Timbalan Pengerusi</i>
YB. Datuk Liang Teck Meng [Simpang Renggam]	
YB. Datuk Wira Haji Ahmad bin Haji Hamzah [Jasin]	
YB. Datuk Dr. Makin @ Marcus Mojigoh [Putatan]	
YB. Dato' Ir. Nawawi bin Ahmad [Langkawi]	
YB. Datuk Koh Nai Kwong [Alor Gajah]	
YB. Dato' Kamarul Baharin bin Abbas [Telok Kemang]	
YB. Tuan William Leong Jee Keen [Selayang]	
YB. Tuan Tony Pua Kiam Wee [Petaling Jaya Utara]	
YB. Dato' Takiyuddin bin Hassan [Kota Bharu]	
YBhg. Datuk Roosme binti Hamzah	- <i>Setiausaha</i>

Tidak Hadir

YB. Dato' Abd. Aziz Sheikh Fadzir [Kulim-Bandar Baharu]
YB. Tuan Haji Hasbi bin Haji Habibollah [Limbang]
YB. Datuk Wee Jeck Seng [Tanjong Piai]

URUS SETIA

Encik Ahmad Johan bin Mohd Afandi [Ketua Sekretariat Jawatankuasa Kira-kira Wang Negara]

HADIR BERSAMA

Jabatan Audit Negara

YBhg. Tan Sri Dato' Setia Ambrin bin Buang [Ketua Audit Negara]
YBhg. Datuk Haji Anwari bin Suri [Timbalan Ketua Audit Negara (Persekutuan)]
YBhg. Datin Paduka Ong Swee Leng [Pengarah Sektor Audit Badan Berkanun Persekutuan]
Puan Saadatul Nafisah binti Bashir Ahmad [Pengarah Sektor Audit Kerajaan Persekutuan]
Puan Lim Sok Kiang [Timbalan Pengarah Audit Kerajaan Persekutuan (Kastam)]
Puan Nor Salwani binti Muhammad [Timbalan Pengarah Sektor Audit Kerajaan Persekutuan (Syarikat Kerajaan, Bahagian II)]
Puan Nadhirah binti Haji Abdul Wahab [Timbalan Pengarah Sektor Audit Khas dan Penyelidikan (Bahagian Kajian Khas)]
Puan Farizah binti Harman [Ketua Penolong Pengarah Sektor Audit Badan Berkanun Persekutuan (Syarikat 2)]
Puan Nik Mazian binti Mohammad [Ketua Penolong Pengarah Sektor Audit Badan Berkanun Persekutuan (Kewangan 5)]
Encik William Yapp Thou Kiong [Ketua Penolong Pengarah Sektor Audit Khas dan Penyelidikan (Bahagian Kajian Khas)]
Encik Asrul Izeham bin Yacob [Penolong Pengarah Kanan Sektor Audit Badan Berkanun Persekutuan (Sosial 1)]
Puan Suraya binti Adnan [Penolong Pengarah Sektor Audit Kerajaan Persekutuan (Syarikat Kerajaan, Bahagian II)]
Puan Nurul Hana binti Radzi [Penolong Pengarah Sektor Audit Badan Berkanun Persekutuan (Cawangan Kewangan 2)]
Puan Aziatul Akmam binti Atan [Penolong Pengarah Sektor Audit Khas dan Penyelidikan]
Puan Nur Aziella Mohd Zulkefli [Penolong Pengarah Sektor Audit Kerajaan Persekutuan (Syarikat Kerajaan) II]
Encik Mohd Fadhli Khalid [Penolong Pengarah Sektor Audit Kerajaan Persekutuan (Syarikat Kerajaan) II]

samb/-

HADIR BERSAMA (samb/-)**Kementerian Kewangan**

Encik Suhaili bin Ahmad [Timbalan Setiausaha Bahagian (Strategi Korporat dan Komunikasi, Seksyen Perancangan Strategik)]

Puan Faridah Nor binti Mohd Yasin [Ketua Penolong Setiausaha (Strategi Korporat dan Komunikasi)]

Jabatan Perkhidmatan Awam

Encik Azlee bin Abu Bakar [Ketua Penolong Setiausaha Bahagian Perkhidmatan (Unit Khas Laporan Ketua Audit Negara)]

Jabatan Akauntan Negara

Encik Mohd Sabree bin Yaakub [Ketua Penolong Pengarah Kanan (Bahagian Perkhidmatan Operasi Pusat dan Agensi (Seksyen Perakaunan Persekutuan))]

Unit Perancang Ekonomi

Puan Anis Mardiana binti Abdullah [Ketua Penolong Pengarah (SIP)]

SAKSI-SAKSI**1Malaysia Development Berhad (1MDB)**

Encik Arul Kanda Kandasamy [Presiden dan Pengarah Eksekutif]

YBhg. Datuk Tan Hock Chuan [Peguam]

Encik Ivan Chen [Ketua Perundangan]

Encik Zahid bin Taib [Pegawai Perhubungan Kerajaan]

Encik Elmie bin Abu Bakar [Pegawai Perhubungan Kerajaan]

Encik Ho You Chai [Ketua Komunikasi]

Kementerian Kewangan

Encik Shahrol Anuwar bin Sarman [Setiausaha Sulit Kanan Ketua Setiausaha Perbendaharaan]

Dr. Yusof bin Ismail [Timbalan Setiausaha Bahagian (Syarikat Pelaburan Kerajaan)]

Encik Mohd Hisyamuddin bin Awang Abu Bakar [Ketua Penolong Setiausaha (Bahagian Syarikat Pelaburan Kerajaan)]

Encik Mohd Shihabuddin bin Mukhtar [Ketua Penolong Setiausaha (Syarikat Pelaburan Kerajaan)]

Encik Iszad Jefferi bin Ismail [Ketua Penolong Setiausaha (Syarikat Pelaburan Kerajaan)]

Encik Muhammad Khairul Fuadi bin Hamdan [Penolong Setiausaha (Syarikat Pelaburan Kerajaan)]

Puan Afidah Azwa binti Abdul Aziz [Ketua Seksyen (Pelaburan Strategik)]

Encik Mohamed Farhan bin Mohamed Ainuddin [Penolong Setiausaha (Pelaburan Strategik)]

LAPORAN PROSIDING**MESYUARAT JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA
PARLIMEN KETIGA BELAS, PENGGAL KETIGA****Jumaat, 18 Disember 2015****Bilik Jawatankuasa 2, Tingkat 1, Blok A, Parlimen Malaysia, Kuala Lumpur****Mesyuarat dimulakan pada pukul 9.02 pagi***[Yang Berhormat Dato' Hasan bin Arifin **mempengerusikan Mesyuarat**]*

Tuan Pengerusi: *Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh* dan salam sejahtera. Yang Berhormat Dr. Tan Seng Giaw selaku Timbalan Naib Pengerusi PAC, Ahli-ahli Yang Berhormat, Yang Berbahagia Datuk Roosme binti Hamzah iaitu Setiausaha Dewan Rakyat, Ketua Audit Negara iaitu Tan Sri Dato' Setia Ambrin bin Buang, pegawai-pegawai dan kakitangan dari Jabatan Audit Negara, dan jabatan-jabatan kerajaan.

Terlebih dahulu saya mengucapkan ribuan terima kasih kerana dapat kita bermesyuarat pada pagi ini pada semua pegawai, kakitangan dan Ahli-ahli Yang Berhormat. Semalam kita terpaksa menangguhkan mesyuarat oleh sebab terdapat beberapa perkara yang perlu dibereskan oleh AG, benda-benda yang dimohon oleh AG telah diberi oleh 1MDB. Saya difahamkan beberapa perkara yang dimohon baru diberi dan AG perlu melihat semulalah perkara-perkara ini. Kita berharap Mac itu masih *target* kitalah untuk dibentangkan ke Parlimen, bulan Mac.

Akan tetapi kalau dapat, Tan Sri boleh siapkan dalam bulan- kita akan panggil Tan Sri Dato' Seri Lodin, kita akan tetapkan hari ini. Kita harap kita dapat, walaupun Januari Parlimen tidak ada kita kena panggil jugalah Ahli-ahli Yang Berhormat untuk datang bermesyuarat supaya kita dapat selesaikan dan di bentang di Parlimen seperti yang kita *target* dalam bulan Mac. Harap kita dapat lakukanlah. Saya berharap Tan Sri akan boleh *speed out* semua siap sekali. Selepas itu kita *sit down* pula ya, *sit down* untuk menyediakan laporan itu ya. *Takes maybe two weeks or-* jadi hari ini kita hendak tetapkan Tan Sri Lodin ini sebelum kita panggil Arul ini. Notis dua minggu. Boleh kita tetapkan tarikh supaya Ahli-ahli Yang Berhormat semua dapat hadir ya. Cuba tengok jadual *next year*.

Datuk Roosme binti Hamzah [Setiausaha Dewan Rakyat]: *[Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara]*

Tuan Pengerusi: Kita Parlimen, TPPA on 26 ya?

Datuk Roosme binti Hamzah: Pada 26 dan 27.

Tuan Pengerusi: Itu lambat sangat, lambat sangat. *Middle of next year?... [Disampuk] On middle of next month [Ketawa] Sorry.*

Datuk Roosme binti Hamzah: Kita ada *23rd Conference of Speaker and Presiding Officers of the Commonwealth...*

Tuan Pengerusi: *No, certainly not. Certainly not Friday because today is kita ingat semalam dengan hari ini kita hendak buat sekali. Arul ini penting dan Tan Sri Lodin is very important also...*

Datuk Roosme binti Hamzah: *On 26th and 27th.*

Tuan Pengerusi: Tidak, tidak. 15 tengok, 15 ke-20.

Seorang Ahli: Februari.

Datuk Roosme binti Hamzah: *Yes, 26th and 27th.*

Tuan Pengerusi: *A week before ya? Lebih kurang macam itu boleh tidak, ya?*

Seorang Ahli: *At least Friday.*

Tuan Pengerusi: *Cannot, cannot on Friday. Pada 19 hari bulan, alright?*

Datuk Roosme binti Hamzah: Pada 19 hari bulan, hari Selasa. Hendak berapa hari?

Tuan Pengerusi: Kita cuba buat dua harilah.

Datuk Roosme binti Hamzah: Dua hari.

Datuk Wira Haji Ahmad bin Haji Hamzah [Jasin]: Isnin, Selasa.

Datuk Roosme binti Hamzah: Isnin dan Selasa iaitu 18 hari bulan dan 19 bulan hari bulan.

Tuan Pengerusi: Boleh?

Beberapa Ahli: Boleh.

Tuan Pengerusi: *Tony you are free, Tony?*

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: *On 19th January.*

Tuan Pengerusi: Okey.

Datuk Roosme binti Hamzah: *19th and 20th on Selasa and Rabu, okay?*

Tuan Pengerusi: *How many normally go to office, tengok apa...*

Datuk Roosme binti Hamzah: Ha! Okey. Selasa dan Rabu.

Dr. Tan Seng Giaw: *On 19th and 20th of January.*

Tuan Pengerusi: Okey.

Datuk Roosme binti Hamzah: *Yes, 19th and 20th.*

Beberapa Ahli: *[Berbincang tanpa menggunakan pembesar suara]*

Dato' Takiyuddin bin Hassan [Kota Bharu]: Tuan Pengerusi, *just* untuk dapatkan *clarification*.

Selain daripada Tan Sri Lodin and Tan Sri Bakke... *[Masalah teknikal dengan pembesar suara]*

Tuan Pengerusi: Pada 19 hari bulan, Tan Sri Lodin. Kita pagi dan petang, tidak apa. Kita panggil *Chairman* dulu, tengok macam mana. Kita tengok dua perkara ini.

Datuk Roosme binti Hamzah: Okey...

Tuan Pengerusi: Boleh ya? Okey. Kita sambung hari ini dengan Arul. Kita harap kita boleh siapkan pagi inilah.

■0910

Tiga jam takkan tidak siap ya. Pukul 9 pagi, 10 pagi, 11 pagi, 12 tengah hari, 3 hours. Tiga jam, harap kita boleh selesaikan pagi ini Yang Berhormat ya. Okey, panggillah.

Datuk Wira Haji Ahmad bin Haji Hamzah: Tuan Pengerusi, saya mencadangkan kalau boleh Tuan Pengerusi bagi peluang kepada semua...

Tuan Pengerusi: Tidak. Memang semua.

Datuk Wira Haji Ahmad bin Haji Hamzah: *[Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara]*

Tuan Pengerusi: Okey, okey.

[Saksi-saksi mengambil tempat di hadapan Jawatankuasa]

9.13 pagi.

Tuan Pengerusi: Silakan.

Dr. Yusof bin Ismail [Timbalan Setiausaha Bahagian (Syarikat Pelaburan Kerajaan), Kementerian Kewangan]: Boleh Tuan Pengerusi ya?

Tuan Pengerusi: *Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh* dan salam sejahtera. Yang Berbahagia wakil Kementerian Kewangan, Dato' Dr. Mohd Isa tidak ada, wakil siapa?

Dr. Yusof bin Ismail: Yusof Ismail.

Tuan Pengerusi: Yusof Ismail. "Dato'" kah, atau "Encik"?

Dr. Yusof bin Ismail: Saya Doktor sahaja.

Tuan Pengerusi: Dr. Yusof Ismail. Bahagian?

Dr. Yusof bin Ismail: Pelaburan Kerajaan.

Tuan Pengerusi: Sama dengan Dato'...

Dr. Yusof bin Ismail: Sama dengan Dato' Isa.

Tuan Pengerusi: Sama dengan Dato' Isa, wakil ya. Okey. Encik Arul Kanda, Presiden dan Pengarah Eksekutif Kumpulan 1MDB; pegawai dan kakitangan daripada Kementerian Kewangan; pegawai dan kakitangan daripada 1MDB. Hari ini kita menyambung prosiding daripada 1MDB dan kita harap kita boleh dapat selesaikan pagi ini, perkara-perkara yang dibangkitkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat. Kita sampai ke mana dahulu? Sampai kepada *rationalization* program. Boleh sambungkan ya.

Encik Arul Kanda Kandasamy [Presiden dan Pengarah Eksekutif, 1Malaysia Development Berhad (1MDB)]: *Assalamualaikum*, salam sejahtera dan selamat pagi kepada semua. Terima kasih Tuan Pengerusi, Ahli-ahli Jawatankuasa Kira-kira Wang Negara (PAC), tuan-tuan dan puan-puan sekalian. Tuan Pengerusi, dengan izin, saya hendak *summarize* apa yang kita telah bincangkan sebelum ini.

Tuan Pengerusi: Okey.

Encik Arul Kanda Kandasamy: Apabila saya pertama kali bertemu dengan Ahli Jawatankuasa, kami telah berbincang mengenai *fund units* pada tahun 2012 dan seterusnya bagaimana 1MDB telah menebus *fund units* tersebut. Sebahagian besarnya secara tunai sebanyak USD1.4 bilion dan bakinya *USD940 million* masih dipegang dalam bentuk unit.

Seterusnya, saya telah menceritakan mengenai pembelian aset stesen jana kuasa bebas oleh 1MDB iaitu pada asalnya syarikat Powertek, seterusnya syarikat KLPP dan juga syarikat Jimah dan juga penggabungan ketiga-tiga syarikat tersebut untuk menjadi Edra Energy. Kami telah menceritakan bagaimana pelan untuk melaksanakan IPO bagi aset tenaga tersebut tidak berjalan atau tidak berlaku seperti yang dirancang.

Seterusnya, saya telah memberi penjelasan kepada jawatankuasa mengenai pembelian hartanah oleh 1MDB iaitu yang paling besar tanah seluas 486 ekar di Sungai Besi dan juga pembelian tanah seluas 70 ekar di Tun Razak Exchange di Jalan Tun Razak. Saya juga telah menceritakan bagaimana 1MDB telah mengambil tanggungjawab untuk membina infrastruktur sebanyak RM3 bilion di TRX dan juga untuk mengambil alih penempatan semula Pangkalan Udara Kuala Lumpur melalui pembinaan lapan buah kem baru di seluruh negara pada kos projek keseluruhan sebanyak RM2.7 bilion.

Kami telah menyentuh serba sedikit mengenai cabaran yang dihadapi oleh 1MDB. Jika Tuan Pengerusi imbas kembali pada bulan Ogos 2014, September 2014 dan Oktober 2014 terdapat pelbagai tohmahan dan andaian yang telah dibuat ke atas 1MDB oleh beberapa pihak termasuk pihak media. Jadi, ini telah mengurangkan keyakinan oleh pelabur dan juga oleh pihak institusi kewangan atau pihak bank untuk memberi pemberian dana terhadap 1MDB.

Oleh itu, pada bulan November 2014, tiga perkara telah berlaku. Pertama sekali, 1MDB telah mengumumkan kerugian yang pertama sebanyak RM665 juta.

Keduanya, IPO untuk Edra Energy yang sepatutnya dilaksanakan tidak berjalan atau telah ditunda.

Ketiga, pada 30 November 2014, sejumlah RM2 bilion hutang yang perlu dibayar kepada konsortium atau sindiket bank tempatan tidak dapat dilaksanakan oleh sebab IPO tidak berjalan dan dana daripada IPO tersebut tidak dapat digunakan untuk menyelesaikan hutang. Jadi, pada masa itu, ketiga-tiga isu ini telah menimbulkan satu cabaran yang begitu besar ke atas 1MDB.

Tambahan pula, pada pertengahan bulan Disember 2014, Datuk Khairuddin telah membuat laporan polis terhadap 1MDB dan laporan polis tersebut berhubung dengan tiga perkara yang saya telah nyatakan tadi. Jadi, satu masalah perniagaan telah dipolitikkan, sebelum penundaan IPO dan selepas IPO tersebut juga. Pada saya, situasi tersebut begitu rumit dan sukar tetapi kerajaan telah mengambil langkah yang begitu cepat apabila cabaran tersebut timbul. Saya telah ditemu duga pada 12 Disember 2014 iaitu tidak sampai tiga minggu atau empat minggu setelah cabaran tersebut timbul. Surat tawaran telah dikeluarkan pada saya pada 18 Disember 2014 dan saya telah masuk *office* di 1MDB pada 5 Januari 2015.

Jadi, apabila cabaran timbul, kerajaan telah mengambil tindakan dengan serta-merta. Setelah itu Tuan Pengerusi, pada bulan Februari 2015, saya telah menyiapkan hasil kajian strategik atau *strategic review* 1MDB. Kajian strategik ini dalam rumusan saya, pertama sekali, 1MDB tidak patut mengambil sebarang hutang baru.

Keduanya, 1MDB tidak harus melaksanakan apa-apa projek atau pelaburan baru. Ketiganya, perlu untuk 1MDB *to better match- sorry for my use of English*, hutang dengan aset dan juga penggunaan untuk membina infrastruktur.

■0920

Jadi, salah satu cadangan pada masa tersebut ialah untuk *monetize* atau menunaikan Edra. Pada bulan Februari, rancangan kami ialah masih untuk melaksanakan IPO Edra. Seterusnya kami hendak supaya Bandar Malaysia dan TRX menjadi syarikat yang mempunyai pembiayaan kewangan sendiri, *stand-alone financial support*, dan juga mempunyai ahli lembaga pengarah yang bebas dan tidak terikat lagi bersama dengan 1MDB.

Jadi, apa yang telah dilaksanakan untuk Edra, kajian strategik kami menunjukkan bahawa perkara yang sama perlu dilaksanakan untuk TRX dan juga Bandar Malaysia. Ini adalah kerana cabaran syarikat sebenarnya bukan pada tahap operasi dan bukan pada tahap aset di mana operasi berjalan dengan baik dan aset sebenarnya begitu kukuh. Cabaran syarikat ialah pada tahap *holding company* atau syarikat induk dan bukan pada syarikat subsidiari.

Pada masa tersebut Tuan Pengerusi, syarikat telah diberi kemudahan pinjaman kewangan sebanyak RM950 juta oleh Kerajaan Malaysia. Tujuan pinjaman sementara tersebut melalui *standby credit facility* ialah kerana model syarikat sebelum itu melalui penggunaan hutang dan di mana bank perlu *roll over* ataupun *refinance* hutang yang matang. Jadi, sepertimana yang saya telah ceritakan kepada jawatankuasa sebelum ini, 1MDB menggunakan hutang yang baru untuk membayar faedah dan juga untuk *roll over* hutang lama. Maknanya hutang tidak dibayar balik tetapi telah di *refinance* atau dikitarkan semula melalui hutang baru.

Jadi, cabaran tersebut semua adalah pada *holding company* dan bukannya pada syarikat subsidiari atau syarikat operasi kecuali dalam situasi Edra. Pada syarikat Edra atau tahap subsidiari Edra, terdapat pelbagai hutang *acquisition finance* dan juga *short-term financing* di mana 1MDB setelah membeli syarikat tersebut telah mengambil hutang dari bank untuk membiayai pembelian syarikat tersebut. *So, apart from Edra, the other subsidiaries were funded with long-term financing. So, almost all the short-term financing was linked to Edra.*

Jadi, kami telah melihat situasi syarikat, sebenarnya lebih kurang 80% daripada hutang syarikat adalah jangka masa panjang, *long-term debt*. Kebanyakannya melalui bon. Akan tetapi isunya pada *short-term debt* atau hutang jangka masa pendek yang sebahagian besarnya ialah untuk Edra atau melibatkan Edra. Itu pun disebabkan oleh 1MDB mengambil hutang tersebut untuk pembelian Edra.

Tuan Pengerusi: *As it is now, long-term debt, berapa short-term debt? Boleh you break up tak?*

Encik Arul Kanda Kandasamy: Okey Tuan Pengerusi, *I have a slide projection. So, saya akan utarakan sebentar lagi.*

Tuan Pengerusi: Okey.

Encik Arul Kanda Kandasamy: Seterusnya Tuan Pengerusi, pada pertengahan bulan Februari dan permulaan bulan Mac 2015, pelbagai laporan media telah dikeluarkan terutamanya oleh *Sarawak Report* dan seterusnya oleh *The Edge*. Beberapa pihak ataupun ahli politik juga telah mengeluarkan pelbagai kenyataan yang berasaskan laporan media tersebut. Ini merumitkan lagi keadaan di mana opsyen untuk *monetize* Edra atau penunaian Edra di mana objektif utama melalui IPO, masih tidak dapat dilaksanakan. Pada masa yang sama, kami mempunyai keperluan kewangan untuk membayar faedah dan juga keperluan kewangan untuk membayar kos infrastruktur di TRX dan juga kos penempatan semula di Bandar Malaysia.

Jadi, syarikat telah mengambil keputusan untuk, pertama sekali, menjual tanah di TRX. Pada bulan Mac, sebuah syarikat usaha sama telah ditubuhkan bersama Lend Lease di mana 17 ekar tanah di TRX telah dijual kepada syarikat usaha sama. Pada masa yang sama, 1MDB telah menjual sebidang tanah *residential, residential land*, ke Tabung Haji. Kami telah memulakan *negotiations* bersama Mulia Group untuk menjual tanah *Signature Tower*.

Jadi, apabila syarikat telah dibelenggu dengan tohmahan, *media attacks* dan juga *political attacks* pada masa tersebut, dan perlu saya jelaskan bahawa *political attacks* tersebut bukan sahaja daripada pihak pembangkang tetapi juga daripada pihak yang tidak sehaluan dengan kerajaan. Ini telah mengurangkan keyakinan pelabur. Ia juga telah mengurangkan keyakinan institusi kewangan dan telah menekankan lagi keadaan syarikat di mana apa yang telah dirancang oleh *strategic review* tidak dapat dilaksanakan.

Sekali lagi kerajaan telah mengambil langkah yang begitu cepat iaitu pada 4 Mac 2015, tidak sampai dua minggu daripada artikel *Sarawak Report* dan artikel *The Edge*, kerajaan telah meminta supaya Jabatan Audit Negara melaksanakan *review of 1MDB accounts* dan juga untuk hasil siasatan ataupun review tersebut untuk dibentangkan kepada Jawatankuasa Kira-kira Wang Negara atau PAC. Jadi, ini pada saya suatu *action* yang begitu cepat, serta-merta oleh kerajaan dan juga telus dan terbuka disebabkan laporan tersebut akan dibentangkan kepada PAC.

Oleh sebab penyiasatan yang berlaku dan seterusnya penyiasatan-penyiasatan lain juga telah bermula ke atas syarikat iaitu oleh Bank Negara, SPRM dan juga PDRM, proses penjualan aset telah dirumitkan lagi. Oleh sebab itu, kami telah memberi suatu cadangan baru kepada kerajaan di mana *Rationalization Plan 1MDB* telah dibentangkan kepada Kabinet pada 29 Mei 2015 di mana suatu penyelesaian yang lebih radikal dan lebih menyeluruh perlu dilaksanakan. Jadi, boleh saya minta untuk slaid dibentangkan? *Forward, please*.

Pertama sekali, sepertimana yang saya telah katakan tadi, apabila kita merumuskan *Rationalization Plan*, pertama sekali perlu diingatkan bahawa 1MDB ialah syarikat milik penuh kerajaan di mana tujuan syarikat ialah untuk projek strategik dan juga untuk membawa masuk *foreign direct investment* (FDI). Akan tetapi, *cash equity* atau ekuiti tunai di dalam 1MDB hanya RM1 juta, *RM1 million*.

Jadi, untuk melaksanakan mandat 1MDB ataupun *mandate* tersebut, 1MDB perlu menjana modal atau tunai daripada hutang dan hutang tersebut adalah dari bank dan juga daripada pasaran modal.

■0930

Di mana 1MDB masih mempunyai objektif. Pertama, untuk menjadi pemaju induk atau *master developer* untuk membangunkan tanah strategik dan juga infrastruktur bertaraf dunia. Pertama sekali di Bandar Malaysia yang mempunyai keluasan 486 hektar dan kos penempatan semula PUKL RM2.7 bilion.

Seterusnya di Tun Razak Exchange (TRX), yang bakal menjadi hab kewangan dan ekonomi pertama di Malaysia, di mana 1MDB telah mengambil tanggungjawab membina infrastruktur sebanyak RM3 bilion. Seterusnya, pada tahun 2012 dan 2013, 1MDB telah melaksanakan pelan penggabungan strategik atau *consolidation*. Di mana 1MDB membeli tiga buah syarikat penjana kuasa bebas daripada syarikat swasta dengan kos ekuiti yang dibayar secara tunai dan tunai tersebut telah dijana melalui hutang sebanyak RM12 bilion. Di mana tiga buah syarikat tersebut telah digabungkan yang mempunyai 13 buah stesen jana kuasa di lima buah negara dan mempunyai penjanaan sebanyak 5,594 megawatt. Perlu diingatkan bahawa Edra...

Dato' Takiyuddin bin Hassan: Boleh saya mencelah? Hari ini kita ada *limited time* untuk kita sambung prosiding. Boleh tidak berikan satu *time* lagi untuk *this presentation*. *I think- reputation. So, we need time. Thank you.*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *Okay sir. So, this was just the background. I think apa yang saya perlu rumuskan di sini ialah ekuiti tunai hanya RM1 juta dan baki dana syarikat ialah melalui hutang. Ini perkara yang penting untuk di emphasize. Next slide please. Okey.*

Jadi di sini kami merumuskan pada 31 Oktober 2015 iaitu *our last consolidated management accounts*, 31 Oktober 2015. Hutang atau *debt* syarikat ialah sebanyak RM46 bilion dan sebab utama perbezaan RM42 bilion pada tahun sebelumnya hingga RM46 bilion pada tahun ini ialah *foreign exchange differences*. Maknanya, hutang yang diambil dalam USD yang di mana ringgit telah menurun dalam nilai kepada USD itu disebabkan *increase* daripada RM42 bilion hingga RM46 bilion.

Seterusnya, pada sebelah kanan carta tersebut, *of the chart*, suatu *advance payment* telah dibuat oleh IPIC pada bulan Jun 2015 dan *advance payment* itu adalah sebahagian daripada *debt for asset swap* yang saya akan ceritakan selepas ini. Jadi *advance payment* tersebut ialah RM3.98 bilion. So, kalau kita tambah RM3.98 kepada *Edra operating debt* RM7.44 bilion, Ringgit *loans* RM7.15 bilion, Ringgit sukuk RM6.04 bilion dan USD *bonds* RM26.01 bilion. Jumlah hutang dan IPIC *advance payment* ialah RM50.63 bilion. Seterusnya perlu saya...

Tuan Tony Pua Kiam Wee [Petaling Jaya Utara]: *Sorry. Just a quick clarification. Maksudnya jumlah hutang termasuk IPIC advance payment maksudnya hutang tolak IPIC advance ataupun hutang campur IPIC advance?*

Encik Arul Kanda Kandasamy: Hutang campur sir. *It is two elements in the RM50.63 bilion. Perlu diingatkan di sini apa yang penting daripada jumlah hutang tersebut RM50.63 bilion, RM5.8 bilion mempunyai jaminan kerajaan atau government guarantee. Maknanya jika 1MDB tidak membayar hutang tersebut there is a direct unconditional irrevocable recourse to the Government of Malaysia.*

Seterusnya, USD3 bilion *bonds* tersebut mempunyai *Letter of Support* ataupun surat sokongan yang mana 12.9 *is just an exchange rate of USD3 bilion* dan Surat Sokongan tersebut menyatakan bahawa jika 1MDB GIL iaitu *the borrower* atau 1MDB tidak dapat membayar *obligation* tersebut, Kerajaan Malaysia akan mengambil langkah yang sewajarnya *to ensure* atau untuk memberi keyakinan bahawa 1MDB ataupun 1MDB GIL akan dapat menunaikan tanggungjawab tersebut. *So, the total exposure of the government in that respect is about RM18 billion plus in relation to 1MDB. Maknanya, direct and indirect.*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *Quick question.* Kerajaan pun ada memberikan pinjaman kepada 1MDB dan *letter of support* untuk pembelian Tadmax. Ada termasuk dalam sini ke atau tidak ada?

Encik Arul Kanda Kandasamy: *Jadi hutang kerajaan that means the loan given by the government is RM950 million, yes that is inside here. So, that was part of the RM46 billion that I mentioned earlier. So, is in the RM loans if you look at the third chart... [Merujuk slaid pembentangan]*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *But it is not stated in your points because it's just 5.8 plus 12.9 which also doesn't include the RM150 million, the letter of support.*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *That's right. Yang Berhormat, the reason is that the letter of support, actually we have no copy of that. It was done directly between EXIM Bank and the government. So, it was not 1MDB transaction. We were not involved in that. So, I am afraid I cannot talk to you about that, I have no information.*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *But you are aware of that?*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *I am aware of that but I do not have the actual document.* Jadi itu yang pertama, maknanya hutang syarikat ialah sebanyak itu. Kedua, sebelah kanan *finance cost per annum...* [Merujuk slaid pembentangan] Pada 31 Mac 2014 1MDB telah membelanjakan RM2.4 bilion untuk *finance cost*. Kebanyakan daripada *cost* tersebut ialah faedah atau *interest*.

Pada 31 Mac 2015, ini adalah amaun yang belum diaudit. *So can I just make that clear that 2015 is unaudited estimates*, jumlahnya RM3.3 bilion. Seterusnya, telah saya katakan tadi kos infrastruktur TRX dan juga penempatan semula PUKL, RM3 bilion dan RM2.7 bilion. Jadi, apabila saya membuat *cash flow projection* yang pertama pada bulan Januari 2015 dan apabila saya melihat impak hutang dan *finance cost* dan juga *infrastructure cost* oleh yang perlu ditanggung oleh syarikat, *it was very clear to me*, begitu ketara bahawa terdapat suatu ketidaksamaan atau *mismatch* yang besar di antara *short-term interest and infrastructure cost as well as short-term principal repayment* dan juga *long-term nature of the asset*.

Memang jelas bahawa terdapat ketidaksamaan. Ketidaksamaan tersebut *if you ask me to identify one particular reason*, disebabkan oleh IPO yang tidak menjadi pada November 2014. *If that IPO happen*, jika IPO tersebut berlaku 1MDB akan menjana tunai dan kemudian tunai akan digunakan untuk membayar faedah, membayar *principal* jangka masa pendek yang matang atau *short-term principal* dan juga akan menimbulkan keyakinan terhadap syarikat supaya syarikat dapat *refinance* atau *roll over* melalui institusi kewangan hutang yang selebihnya. *So, the whole model required confidence* atau keyakinan oleh pelabur dan juga oleh institusi kewangan.

■0940

Next slide please. Jadi, apabila kami melaksanakan kajian strategik, begitu jelas bahawa ada kepentingan atau *the need* untuk membayar hutang, seterusnya untuk *matching* atau hutang jangka masa panjang. Maksudnya, *to match the long-term bonds with cash flows* dan juga untuk melaksanakan projek-projek strategik seperti Bandar Malaysia dan TRX yang mempunyai impak ekonomi yang begitu tinggi. Kami telah cuba untuk melihat beberapa opsi yang secara teorinya terbuka. Pertama sekali, *equity injections* atau pelaburan dana ekuiti baru oleh pemegang saham iaitu Kerajaan Malaysia atau cara yang kedua melalui hutang baru. Kedua-dua opsi tersebut tidak dapat dilaksanakan untuk satu sebab atau satu sebab yang lain. Jadi, apa yang kami dapat laksanakan ialah pertama, *sales of assets* atau penjualan aset. Seterusnya untuk mengambil ekuiti baru daripada pihak ketiga dan ketiganya, *debt for assets swap* iaitu *transaction* bersama IPIC.

Jadi...

Dato' Kamarul Baharin bin Abbas [Telok Kemang]: Minta maaf ya. *Reason one of the main consideration ini should be put how you address loss in foreign exchanges because dalam laporan JAN, loss in foreign exchanges comes to quite substantial amounts.* Jadi, *isn't that one we are concern to address when you have such as substantial loss in foreign exchanges, your commitment is increases substantially, is it.*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *That is right. As I said, when I go to the next slide, I will address that point. So I just want to build background what we did, why did we come to the conclusions we did on the rationalization plan.* Jadi, *our options were limited. I think that's what I am trying to highlight at least on this portion. Frankly if we could have gotten equity that would have been the best outcomes, tetapi itu that was not open to us.* Jadi, kami terpaksa menjual aset atau menukar aset atau mengambil dana daripada pihak ketiga. Jadi dalam keadaan tersebut, kami telah cuba untuk meningkatkan nilai sebanyak yang boleh daripada pelaksanaan penjualan tersebut.

Pertama sekali, syarikat telah menetapkan bahawa kami perlu melaksanakan proses tender untuk penjualan. Jadi tidak ada *no direct negotiation*, hanya *international tender process*, pertama sekali. Keduanya kalau boleh, kami hendak membawa masuk pelaburan asing, *if possible go for foreign investment rather than local* disebabkan tohmahan *bailout* dan sebagainya jika syarikat tempatan yang mengambil alih. Ketiganya, untuk *ensure* bahawa projek-projek strategik dapat dilaksanakan.

Next slide please. Jadi, pertama sekali *rationalization plan* ialah untuk memastikan bahawa sebanyak 50.63 bilion hutang dan IPIC *advance payment* tersebut akan dibayar balik, *so repaid*, pertama sekali. Keduanya, *to be transferred or to be swapped*, maksudnya ditukar atau *ditransfer* kepada pihak ketiga. Ketiganya, untuk disamakan atau *to be matched with the long-term cash flows of the company.* Jadi kalau kita lihat pada IPIC, ada dua komponen di sana iaitu pertamanya bon sebanyak USD3.5 bilion dan *advance payment* USD1 bilion. *So that, USD4.5 bilion yang bersamaan dengan RM17.859 bilion. That is base on the caring values on our balance sheet.*

Then, ini hutang di dalam bentuk US Dolar. Jadi, kami telah mengambil keputusan untuk membuat debt for asset swap di mana 1MDB telah membayar beberapa jumlah USD bilion kepada Aabar dan juga 1MDB mempunyai fund units yang saya telah ceritakan pada sebelum ini, fund unit Brazen Sky dan juga fund unit GIL, 1MDB GIL. So the idea here is that kami akan menukar aset tersebut untuk hutang. So, we were handover the cash deposit US Dollar, fund units US Dollar in return for IPIC assuming the bonds.

Jadi, pada masa ini kami masih dalam proses perbincangan walaupun *binding term sheet* telah dimeterai, *we have signed the binding term sheet, we are still in the process of negotiation* sama ada bon tersebut masih kekal di atas *balance sheet* 1MDB tetapi kosnya akan diambil alih oleh IPIC. Perlu saya ingatkan jawatankuasa bahawa IPIC telah membayar faedah bon tersebut pada bulan Oktober 2015 dan juga November 2015. *So they have started paying the interest of these bonds. But whether it stays on our balance sheet* ataupun kami akan *transfer* kepada IPIC, kami masih dalam *negotiation* tetapi IPIC akan membayar faedah dan juga prinsipal tersebut. *Sir.*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *Do to ask now or after you finish?*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *Sure. If I can go through if you don't mind Yang Berhormat...*

Dato' Kamarul Baharin bin Abbas: *Just clarification on your figures here. That transfer 7.43 billion as against JANs' report of 8.115 billion, so where is this differences? Dalam report JAN, the inherited that is 8.115 billion...*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *Talking about the Edra debts Yang Berhormat, so JANs' report is based on 31st March 2014 where as what we now have when we were doing the Edra's sale is the numbers as of 31st March 2015. So a portion of the principal was repaid during that period. So I have the latest numbers because we did that for address here. Jadi, itu yang pertama Yang Berhormat dan ini saya harap dapat menjawab soalan Yang Berhormat tadi mengenai exposures dalam US Dolar di atas bon. We are matching it with the US Dollar cash deposit and US Dollar fund units, tetapi ini masih belum selesai. Di dalam term sheet tersebut yang kami telah meterai, we have until June 2016 to finalize. Sebab utama jangka masa tersebut diperlukan ialah pihak IPIC perlu they need to balance the impact on the balance sheet of this debt now becoming direct liability, where as prior to this it was contingent liability in their account.*

Seterusnya ialah...

Datuk Wira Haji Ahmad bin Haji Hamzah: Jadi kalau daripada jumlah RM50.63 bilion ini, jumlah hutang kita, jadi maknanya pertama yang telah kita buat sekarang IPIC *debt for asset swap* 17.8. Keduanya Edra Energy sales 14 billion. Maknanya sekarang kita sudah dapat langsaikan lebih kurang 32 bilion begitu?

Encik Arul Kanda Kandasamy: Betul Yang Berhormat. Daripada perjanjian yang telah dimeterai, *so as signed agreement, that is amounts.* Akan tetapi perlu diingatkan bahawa *we have to complete*, maknanya *completion period* tersebut yang kami perlu mengambil beberapa langkah untuk selesaikan.

■0950

Datuk Wira Haji Ahmad bin Haji Hamzah: Satu lagi, *I thought the total sale of Edra was suppose to be RM17 billion, but it is appearing only a RM14 billion. What happen to the RM3 billion?*

Encik Arul Kanda Kandasamy: So Yang Berhormat, *alhamdulillah, the RM3 billion is surplus daripada penjualan. Maknanya, hutang yang – so the direct debt associated with Edra and Edra Group yang kami perlu bayar balik ialah sebanyak RM14.2 bilion, the direct debt in Edra Group. Jadi setelah penjualan tersebut, terdapat surplus sebanyak RM3 bilion.*

Dato' Ir. Nawawi bin Ahmad [Langkawi]: Tuan Pengerusi, dengan penjualan Edra ini dalam masa yang lebih singkat, adakah terdapat apa-apa *saving* untuk *interest* pada masa hadapan?

Encik Arul Kanda Kandasamy: Yang Berhormat, *sorry, I don't have the exact numbers tetapi approximately* untuk hutang sebanyak RM14.2 bilion tersebut, *approximately* kos faedah tersebut ialah RM1.2 bilion. *So by repaying and/or transferring those loans,* kami akan pada tahap *consolidated, on consolidated level,* akan mengurangkan kos faedah sebanyak RM1.2 bilion.

Dato' Ir. Nawawi bin Ahmad: So tadi dia untung RM3 bilion, selepas itu untung lagi *RM1.2 billion, so [Ketawa]* Lebih kurang...

Encik Arul Kanda Kandasamy: *I suppose you can see that way but that's one way of looking at it. I wouldn't describe it in profit terms but I would describe it in reduction terms.*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: Tuan Pengerusi, oleh sebab ada soalan-soalan sudah dibangkitkan, saya rasa lebih baik saya dapatkan penjelasan sekaranglah mengenai slaid perkara ini.

Nombor satu, sebenarnya pinjaman berkaitan dengan pembelian aset Edra Energy adalah lebih daripada apa yang ditunjuk di sini iaitu RM14 bilion. Sebenarnya ada *USD3.5 billion* yang dikemukakan di atas. *So actually there is no RM3 billion extra.* Sebenarnya *USD3.5 billion* juga dipinjam untuk membeli aset-aset tenaga ini tetapi sekarang ini dinaikkan ke atas kerana ada *asset to debt swap. So you move it to the top.*

Soalan saya ialah sebenarnya *IPIC's debt for asset swap* ini, seperti apa yang dijelaskan tadi, belum *complete.* Maksudnya sebenarnya belum selesai kerana pihak IPIC belum menerima aset yang akan dibagi kepada pihak IPIC lagi. Dalam perjanjian antara IPIC dengan 1MDB, kami sebelum ini telah pun dimaklumkan bahawa *advance USD1 billion* sudah dibayar, faedah untuk bon tersebut juga telah dibayar oleh pihak IPIC.

Akan tetapi, ini tidak bermaksud hutang dan faedah itu diselesaikan kerana kalau 1MDB pada Jun tahun depan gagal untuk mengemukakan aset yang boleh diterima oleh IPIC, pihak kerajaan perlu ganti rugi kepada pihak IPIC. *Is that the correct interpretation?*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *Not quite,* Yang Berhormat. Pertama sekali, saya hendak jawab soalan pertama Yang Berhormat, di mana pinjaman bon sebanyak *USD3.5 bilion* tersebut bukan pada tahap Edra. Itu telah dilaksanakan pada tahap 1MDB. *So, it was the different level. Also* Yang Berhormat, *only a portion,* hanya sebahagian daripada *USD3.5 bilion* tersebut telah digunakan oleh 1MDB sebagai ekuiti yang saya ceritakan tadi *RM12 bilion* tadi untuk pembelian Edra. *Only a portion of this was used.*

Jadi apabila kita lihat model 1MDB, 1MDB membuat pinjaman dan menggunakan pinjaman secara *group* ataupun secara keseluruhan disebabkan 1MDB mempunyai kepentingan 100% di dalam anak syarikat. Jadi pada saya, kita tidak boleh mengatakan bahawa USD3.5 bilion tersebut adalah berkenaan *energy* disebabkan hanya sebahagian yang digunakan. *So, less than 30% was used directly for that*, Yang Berhormat.

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *Okay, just on that particular point.* Akan tetapi dalam semua *info* memo yang dikeluarkan bagi pinjaman USD3.5 bilion itu, ia adalah bertujuan untuk membeli aset-aset tenaga. So jumlah pinjaman yang dibuat lebih kurang dalam ringgit *terms* untuk membeli aset Edra ialah, hendak beli RM12 bilion tetapi jumlah yang dipinjam RM22 bilion. Tentulah hanya sebahagian sahaja yang digunakan untuk membeli aset sebab hanya beli RM12 bilion tetapi jumlah yang dipinjam RM22 bilion yang termasuk USD3.5 bilion itu.

So wang yang lain walaupun dipinjam untuk beli aset tetapi tidak digunakan dan digunakan untuk perkara-perkara lainlah *as you have explained*. Akan tetapi *to say that the debt wasn't associated with the energy purchase also not quite right* lah. *But I understand that not all the fund was used to acquire the energy assets*.

Encik Arul Kanda Kandasamy: Betul Yang Berhormat, *I think you are correct on that*. Perlu juga saya beri satu penjelasan bahawa terdapat perbezaan di antara *what you are legally able to do when you borrow versus what your intention are*. Jadi daripada segi tadbir urus, daripada segi *governance*, itu penting untuk kita membuat penjelasan bahawa *the legal basis of borrowing is different from your intention or your plan*. *Can we go to the... [Disampuk] Sorry*.

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *You didn't answer my second part of the question*.

Encik Arul Kanda Kandasamy: *So I think* Yang Berhormat, *your question was on the completion*.

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *On the completion and the government's burden. That means, the indemnity that the government provided to IPIC*.

Encik Arul Kanda Kandasamy: So Yang Berhormat, di dalam *binding term sheet* yang telah dimeterai, terdapat empat pihak di dalam *transaction* tersebut. Pertama ialah pihak yang mempunyai *direct legal relationship* iaitu 1MDB bersama dengan Aabar di mana beberapa pembayaran telah dibuat oleh 1MDB kepada Aabar, *the US Dollar deposit we talk about earlier*. Seterusnya, IPIC dan Kerajaan Malaysia telah juga melalui MOF Inc.- *just to be clear the party*, sebagai pemegang saham syarikat tersebut. Jadi IPIC sebagai pemegang saham Aabar dan MOF Inc. atau Menteri Kewangan Diperbadankan sebagai pemegang saham 1MDB. Kedua-dua pemegang saham tersebut mempunyai *direct and 100% control over their subsidiaries*. So itu pertama rasional *for* kenapa kedua-dua pihak tersebut terlibat.

Keduanya, di dalam, *I would say most agreements* ya, kebanyakan perjanjian yang saya telah lihat dan sebagainya, ada satu bahagian dalam perjanjian tersebut yang dipanggil *indemnity* ya, *indemnity*.

Not sure what the Malay equivalent is, tetapi indemnity ini, pertama sekali, adalah ke atas kedua-dua pihak. So, it is vice versa. Maknanya, IPIC dan Aabar telah memberi indemnity kepada 1MDB dan MOF Inc. dan pada masa sama, 1MDB dan MOF Inc. telah memberi indemnity kepada IPIC dan Aabar.

Perlu saya jelaskan, *indemnity* ini bukan jaminan dan bukan sokongan dan sebagainya. *It's a different legal item to a guarantee or to a support, letter of support.* Di sebaliknya, *indemnity* ini ialah apabila satu pihak atau pihak lain tidak melaksanakan apa yang mereka telah persetujuan dalam perjanjian tersebut, maka ia memberi hak kepada pihak yang telah pun melaksanakan *obligation*nya untuk menuntut ganti rugi. *So, it's compensation for non performance as oppose to guarantee.*

Jadi Yang Berhormat, *you are right that is an indemnity but it is vice versa and it is only if one party, by not performing causes a loss to the other party.*

■1000

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *So, in effect- I understand it is not a guarantee, it is an indemnity. If 1MDB is unable to transfer the necessary assets to IPIC come June 2016, IPIC has a right to claim ganti rugi, menuntut ganti rugi daripada MoF Incorporated sebanyak apa yang telah pun dibayar sebagai advance ataupun faedah kepada 1MDB. That would be the right writ of the indemnity, right?*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *On the one side, betul Yang Berhormat. Itu betul tetapi pada masa yang sama, jika IPIC dan Aabar juga tidak melaksanakan what is in the term sheet, maknanya the agreement between the parties untuk melaksanakan debt for asset swap, kami juga mempunyai hak ke atas mereka for non-performance of the transaction.*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *But, hak kita hanya kalau dia tidak bayar 1 bilion, kita tidak perlu beri 1 bilion kepada dialah. That is the term. They have to provide 1 billion advance, example, or 4.5 billion, depending on which number you want to use. 1 billion advance, they provide 1 billion advance, then we provide 1 billion back in assets. That is the term. So, kalau dia tidak beri 1 bilion, kita tidak perlu beri 1 bilion assets. So there is no loss to them but kalau dia sudah beri 1 bilion, kita tidak mampu beri 1 bilion assets to them, then kerajaan terpaksa bayar ganti rugi kepada pihak IPIC.*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *That is also another part to it Yang Berhormat dalam term sheet tersebut is where they agree to assume the 3.5 billion on the bonds. So pada masa ini atau I should say prior to the term sheet, sebelum term sheet, obligation IPIC ialah untuk memberi jaminan terhadap bon tersebut. Akan tetapi di dalam term sheet ini, mereka telah bersetuju untuk assume the bond liability. Jadi, hak kita, our right is to also get them to carry out that obligation.*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *Absolutely.*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *So it is not one or the other. It is together.*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *So, if the- so on this basis, IPIC give you 1 billion, they take over 3.5 billion, on the basis that you will pay them back in asset form 4.5 billion plus interest, whatever interest that they have paid and if 1MDB fails to give assets worth this amount back to IPIC, then tanggung ganti rugi dapat dituntut daripada Kerajaan Malaysia.*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *That is right Yang Berhormat. But remember equally, there is an obligation on them untuk melaksanakan swap tersebut. Maknanya, they cannot unreasonably reject the proposals that we gave. There is also an equal obligation to implement the term sheet. So, what you are saying is correct but I think it is only half the story. That is the other half of the story.*

Datuk Wira Haji Ahmad bin Haji Hamzah: *Kita percaya kita ada dengar cerita fasal I think debt for asset swap... [Masalah teknikal pembesar suara]*

Comprising of 3.5 billion bond and 1 billion advance payment by IPIC. In order now, the share swap, debt for asset swap, apart from the deposit that they already put in, certain amount of deposit and option termination and all, they also have the fund unit as well. Square off. To what extent of- can you brief us now what are actually the steps taken by 1MDB so far in order to ensure that this asset swap really taken into. Another one, whether IPIC now will be able to agree for asset swap. The actual amount that we have already taken...

Encik Arul Kanda Kandasamy: *Jadi Yang Berhormat, what we are doing right now, pada masa ini kami menumpukan perhatian supaya IPIC mengambil alih fund units sebanyak USD940 million. Jadi kami hanya memberi offer tersebut kepada mereka untuk mengambil alih unit tersebut terlebih dahulu. Itu disebabkan option terminations dan juga deposit collateral link to the bonds. Jadi kami tidak mahu mencemarkan that earlier arrangement. Kami pada masa ini sedang dalam negotiation untuk transfer unit tersebut. Jadi, IPIC telah berjumpa dengan fund manager dan mereka sedang melaksanakan due diligence terhadap fund units tersebut. Jadi, that is our current negotiating position before we talk about the cash deposits because that is our main objective by now.*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *I am not sure whether you- this next slide but how do you plan to fund the approximately USD4.8 billion of assets in June 2016. What will it comprise of?*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *So again Yang Berhormat on this, as you know from our balance sheet, we have main collateral deposit bersama Aabar dan juga option terminations deposit yang kita telah ceritakan the last session sebanyak USD993 million. Kami juga mempunyai fund units USD940 million dan juga fund units GIL sebanyak USD1.5 bilion. Jadi, pada pihak kami, on our part, our intention is to use that tetapi pada masa ini, at this specific moment in time, we have only offered the fund units as part of the negotiating position because we have six months to do it, so we do not want to give up all our cash deposits until we get to that point. It is a negotiating tactic that we are using.*

Datuk Wira Haji Ahmad bin Haji Hamzah: *Fund units... GIL fund units recommended by them?*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *Sorry Datuk.*

Datuk Wira Haji Ahmad bin Haji Hamzah: *By them. After all now that is Aabar... [Masalah teknikal pembesar suara] ...GIL fund units. Is it recommended by them?*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *Did you say, sorry, recommended?*

Datuk Wira Haji Ahmad bin Haji Hamzah: *By IPIC juga.*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *So the... [Disampuk] Ya. The 940 million is guaranteed by Aabar. So, that is the reason kenapa kita hendak gunakan itu but they have guaranteed the fund.*

Datuk Wira Haji Ahmad bin Haji Hamzah: *Connection between Aabar and the IPIC.*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *Sorry Datuk. Could you repeat that, please?*

Datuk Wira Haji Ahmad bin Haji Hamzah: *Connection between Aabar and this IPIC.*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *Sorry. Aabar is 100% owned subsidiary of IPIC. If I could go the next point which is Edra Energy. As we discussed tadi, the legacy loans, maknanya hutang pada syarikat operasi Edra pada 31 Mac 2015 ialah sebanyak 7.43 bilion. Tambahan pula 1MDB telah mengambil hutang, acquisition loans sebanyak 6.76 bilion untuk membiayai pembayaran 12 bilion ekuiti apabila membeli syarikat-syarikat tersebut. Jadi, apabila kami menerima dana 9.83 bilion dan juga debt transfer sebanyak 7.43 bilion apabila menjual aset tersebut kepada CGN, kami akan membayar balik atau transfer hutang dengan jumlah RM14.195 bilion. Can we go to the next slide?*

Dato' Ir. Nawawi bin Ahmad: *Minta maaf. Slaid yang tadi. Dalam kes rationalization untuk Edra Energy, saya hendak tanya, IPP ini dia generate income, ia boleh beri duit kepada 1MDB. Akan tetapi kenapa 1MDB dispose 100%? Kenapa tidak maintain 30% kah, 40% kah supaya yearly income itu boleh dapat kepada 1MDB?*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *That is a good question Yang Berhormat. Jawapan ini panjang sedikit. I got to give you a few different reasons. Pertama Yang Berhormat, kami sebenarnya tidak pernah- we never owned this asset, ia daripada pihak ketiga. Unlike tanah yang telah kami beli daripada kerajaan. Edra ini sebenarnya telah dibeli oleh pihak ketiga. So memang third party ownership. Jadi pada kami untuk menjual 100% tidak menjadi isu disebabkan itu bukan hak kami pada awalnya. Kalau kata tanah itu memang kepunyaan kerajaan dahulu, jadi pada saya tidak harus kita jual 100% tanah. Akan tetapi Edra ini kepunyaan syarikat swasta. Jadi, tidak ada isu tersebut.*

Keduanya Dato', apabila kami menjual Edra, *we actually getting cash.* Jadi kalau kita lihat IPIC tadi, *debt for asset swap*, kami tidak akan menjana tunai tetapi apabila menjual Edra, kami dapat menjana tunai dan *surplus* tadi seperti mana saya katakan, RM3 bilion kami boleh gunakan untuk tujuan-tujuan lain. Jadi, apabila menjual 100% Edra, *that's when we get the surplus.*

■1010

Kalau kita menjual 70%, kita tidak dapat surplus sebegitu. Surplus tersebut penting untuk pembangunan infrastruktur TRX, untuk penempatan semula PUKL dan juga untuk membayar faedah ke atas hutang yang masih tinggal. Jadi itu sebab kedua.

Sebab yang ketiganya dan pada saya sebab yang paling penting ialah sebenarnya stesen jana kuasa ini, *it's a depreciating asset* Tuan Pengerusi. Maknanya setiap tahun yang kita pegang, nilai aset tersebut akan turun disebabkan PPA akan lebih singkat. Maknanya *every year you own the asset, PPA term is shorter, so the value of your asset actually goes down over time.* Di situasi di mana syarikat tidak mempunyai dana untuk membiayai projek-projek baru, maknanya 500 megawatt dan juga Melaka 4B Project, *your asset will just keep going down in value.*

Jadi pada saya, adalah lebih baik untuk *exit*, untuk jual, dapatkan tunai tersebut dan gunakan tunai untuk membangunkan aset yang mempunyai *upside* seperti tanah, yang lebih besar daripada stesen jana kuasa yang sebenarnya *depreciating asset*.

Datuk Wira Haji Ahmad bin Haji Hamzah: Tuan Pengerusi, saya tengok di sini Edra ini, walaupun tidak berjaya membuat IPO, tetapi sekurang-kurang sudah dapat jual kepada RM17 bilion. Sekurang-kurangnya penjualan ini sudah dapat menjawab tohmahan ataupun apa yang telah *diviralkan* oleh sesetengah pihak kepada umum bahawa sebenarnya Edra ini besi buruk yang tidak berharga. Betul, Encik Arul?

Encik Arul Kanda Kandasamy: *I think* memang sukar untuk kami untuk sebenarnya menjual aset tersebut disebabkan oleh tohmahan. Yang Berhormat, mungkin saya juga boleh menjelaskan bahawa kalau dijadikan IPO, anggaran kami bahawa nilai tersebut lebih tinggi daripada RM17 bilion. Anggaran kami mungkin RM20 bilion hingga RM22 bilion jika dapat melaksanakan IPO.

Jadi, disebabkan cabaran syarikat, kami tidak laksanakan dan oleh itu pada saya penting untuk jawatankuasa mengambil maklum bahawa sebenarnya aset syarikat ini mempunyai nilai yang tinggi. Jika tidak ada cabaran dan tohmahan dan sebagainya, kemungkinan besar nilainya lebih tinggi lagi.

Datuk Dr. Makin @ Marcus Mojigoh [Putatan]: Tuan Pengerusi, *I just need a little bit of clarification as to regard with the valuation of the three IPPs. Correct me if I am wrong that these three plants have a depreciating value. I know what has been written in the paper and what has been claimed by certain individual that is not in line with the government policy towards this 1MDB.*

How did your valuation that you have pointed, that you can manage to dispose at the value of RM17.8 billion? It is not quite clear here. Correct me if I am wrong, I heard what you said that these three plants have a depreciating value, have no value. Yearly, certain percentage is going down. How did you manage to get RM17 billion when you disposed them?

Encik Arul Kanda Kandasamy: *I am not quite sure* Yang Berhormat *what you need to know.*

Tuan Pengerusi: *What he meant is how did you manage to convince the investors to buy at that value?*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *I would like to say it's my skills [Ketawa]* Akan tetapi Yang Berhormat, *I think* pertama sekali...

Datuk Dr. Makin @ Marcus Mojigoh: *I know it's also skills and wisdom plays a role here. But professionally, professional valuers must have assisted you to get that kind of value, to reach that kind of value. Am I right?*

Encik Arul Kanda Kandasamy: Betul Yang Berhormat. *I was just joking earlier about my skills. What we did* Yang Berhormat ialah kita telah melaksanakan proses tender antarabangsa, di mana kami telah melantik Maybank Investment Bank sebagai *advisor* kepada 1MDB. Mereka telah membuat anggaran nilai dengan menggunakan *comparable* syarikat-syarikat yang *listed, listed company comparable*. Kami juga telah melaksanakan *discounted cash flow (DCF)* di mana *future* tunai atau *future cash* telah didiskaun menggunakan *discount rate* yang sewajarnya untuk melihat nilai.

Akan tetapi, apa yang penting di sini Yang Berhormat ialah sebenarnya aset ini begitu menarik. Bukan sahaja kerana stesen jana kuasa di Malaysia, tetapi sesiapa yang membeli stesen tersebut akan mendapat *direct access* ke Bangladesh, Egypt, Pakistan dan juga UAE. Di samping itu, kami mempunyai hak atau *rights* kepada 500 megawatt solar di Malaysia dan juga untuk membina stesen 4B. Jadi walaupun *rights* tersebut perlu ditambah ekuiti dan hutang *to develop*, ia masih mempunyai satu penarikan, *it's attractive* kepada pembeli.

Disebabkan *tender process* tersebut Yang Berhormat, *the structure of the tender process*, kami telah mendapat 11 buah syarikat tempatan dan juga antarabangsa yang berminat. Kami *shortlist* empat daripada syarikat tersebut. Pada akhirnya, tiga buah syarikat daripada empat pembida telah *submit it*.

Jadi, *we ran a clear transparent process where we manage to extract the best value for the government*.

Datuk Dr. Makin @ Marcus Mojigoh: *Ertinya through tender lah, bukan through the valuation?*

Encik Arul Kanda Kandasamy: Betul, Yang Berhormat.

Datuk Dr. Makin @ Marcus Mojigoh: *For the interested investor?*

Encik Arul Kanda Kandasamy: Ya.

Datuk Dr. Makin @ Marcus Mojigoh: *I think that's dispersion right?*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *That's right* Yang Berhormat.

Tuan Pengerusi: Kenapakah *local company* tidak berani ya? Khazanah, TNB, EPF, *they can form a consortium actually to buy all these*.

Encik Arul Kanda Kandasamy: Pada mulanya Tuan Pengerusi, *we did have some discussions*. Kami telah menemui beberapa buah syarikat tempatan, tetapi pihak pembangkang dan pihak media telah menyatakan bahawa tiada *bail out*. *I think* Yang Berhormat Rafizi Ramli terutamanya telah mengatakan beberapa kali pada awal proses tersebut. Akan tetapi, pada akhir proses tersebut, beliau telah menukar cerita dan mengatakan bahawa TNB patut membeli aset tersebut.

Jadi, pelabur-pelabur tempatan kurang mempunyai *confidence* untuk membeli disebabkan tohmahan ataupun *allegation of bail out* yang dibuat. Walaupun mereka masih *submit proposal*, tetapi nilai mereka adalah kurang berbanding dengan pembida antarabangsa.

Datuk Wira Haji Ahmad bin Haji Hamzah: Tuan Pengerusi, *I think this is something that you really need to establish. Because of negative reporting, for that matter of perception, the buy is impossible. That means now 1MDB...*

Because you see, this Chinese company probably they are not wrong. Because if they are wrong, how come TNB who knows so much about our local IPP, submit in for that matter of 'taking respectively'. That means now, by rights our Edra could be fetching much better price if not because of these stupid negative reports.

Dato' Takiyuddin bin Hassan: *I think we should refrain from making conclusive statements.*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: Tak habis *I pun boleh balas. I also can respond. I don't want to.*

Seorang Ahli: *Let us get back to the fact...*

Datuk Dr. Makin @ Marcus Mojigoh: Tuan Pengerusi, *can I just make a clarification. I agree with you that we have to be professional here. I tend to agree that valuation there's no valuation has been done but through tender. Is that our...*

Dato' Kamarul Baharin bin Abbas: *Who establish, that the point?*

Datuk Dr. Makin @ Marcus Mojigoh: *It's not by the valuation. There is no such thing as kawtim. It's a real tender.*

Dato' Takiyuddin bin Hassan: *To be fair to everyone here, saya pun simpati dengan Encik Arul, kena jawab soalan politik. Akan tetapi professionally, andaian saya rasa andaian bahawa bad reporting from the media and also kononnya daripada pembangkang menyebabkan harga yang diperoleh itu tidak sebagaimana yang sepatutnya.*

I think Encik Arul perlu backup your opinion with something maybe in writing or in the form of valuation atau apa yang sepatutnya kata, you kata sepatutnya boleh dapat 20 bilion instead of 14 billion or 17 billion. I think it's not fair. I would suggest that the reply to be as fine from report.

■1020

Tuan Pengerusi: *I get what Yang Berhormat Putatan said very well just now, it is about tender process. That's mean the valuation is determine by tender. So, sepatutnya kalau local company hendak return dia kena lebih 17 bilion. So, the best bidder.*

Dato' Takiyuddin bin Hassan: Tuan Pengerusi, *please be sure that this isu, yang tadi itu, the bad reporting will not appear in our report.*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *No. I think apa yang Encik Arul menyebut, his right to say. Conclusion bagi PAC kita akan pertimbangkan bila kita buat laporan kita. I think that's the...*

Seorang Ahli: *[Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara]*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *That's correct. That's correct*

Dato' Ir. Nawawi bin Ahmad: Tuan Pengerusi. Jadi makna kata pendapat umum mengatakan bahawa IPP ini mempunyai nilai kosong, "scrap value" atau kosong. Tiba-tiba Mr. Arul boleh berikan RM17 bilion. Ini menunjukkan bahawa kehebatan Mr. Arul.

Tuan Pengerusi: *Dia tidak ada scrap value, tidak ada. I don't think... [Disampuk]*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *Saya rasa kita tidak pernah kata- I think Encik Arul pun boleh mengesahkan bahawa kita tidak pernah kata IPP ini scrap value. Kita tidak pernah. Saya hanya kata...*

Dato' Ir. Nawawi bin Ahmad: *Ada orang lain. Saya tidak kata you. Saya kata ada orang lain, dalam newspaper ada.*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *Okey. Saya hanya hendak hanya tegaskan di sini dan ini bukan salah Encik Arul. I need to stress here. This is the decision done before Encik Arul's time. The sale of RM10 billion, RM9.8 billion is not an achievement for 1MDB. Ini merupakan kerugian sebanyak RM2.2 bilion bagi 1MDB kerana semua aset...*

Dato' Ir. Nawawi bin Ahmad: *Akan tetapi pada masa yang sama 1MDB sudah dapat dividen RM2 bilion sebelum ini.*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: Akan tetapi kena fikirkan kalau ada dividen, ada hutang faedah yang dibayar juga. So, tidak boleh kira. Kalau hendak kira dividen, tidak boleh tidak kira faedah yang dibayar, yang lebih daripada dividen.

Dato' Ir. Nawawi bin Ahmad: Akan tetapi faedah itu sudah di *cancel* pasal kita jual awal.

Tuan Tony Pua Kiam Wee: Bukan. Faedah yang telah dibayar. *So, you cannot take dividend without taking interest.*

Tuan Pengerusi: Okey. Dia pun mengaku tadi dia punya kerugian RM640 bilion ya? *As of accounting.*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *That is in 2014.*

Tuan Pengerusi: *Year 2014.*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *I think* apa yang Yang Berhormat Petaling Jaya Utara katakan adalah betul daripada segi *accounting* disebabkan *the rules of accounting, you have to treat certain expenses in a certain way and dividend in certain way.* Akan tetapi kalau kita lihat dari segi *cash on cash*, maknanya kita masukkan RM12 bilion *cash equity*. Kita dapat balik RM9.83 bilion *cash equity* dan juga kami telah terima lebih kurang RM2 bilion *cash dividend*. Maknanya *cash on cash breakeven*. Akan tetapi *accounting treatment* Yang Berhormat Petaling Jaya Utara betul. *The accounting treatment is your dividend goes out because you are paying interest. So, the cost of interest is a loss to the company.*

Tuan Pengerusi: *So, at the end of the day your balance sheet will tell you the performance of the company.*

Encik Arul Kanda Kandasamy: Betul. *I just want to be clear, there is cash on cash argument, there is also accounting argument.*

Datuk Wira Haji Ahmad bin Haji Hamzah: *That can be accepted* Tuan Pengerusi because you see, *this is supposed to be a long term investment, when you have to force it because this is a rationalization. To force it..*

Tuan Pengerusi: Maknanya buat *report* nanti *whether it is a good governance* ataupun *bad business decision. Let the public value* sendirilah. *Our duty is to table it.*

Dato' Kamarul Baharin bin Abbas: *Also put on record* juga Tuan Pengerusi. *Just now you also mentioned this does not involve only the three IPPs. This involves about another 13 power plants, Bangladesh and Egypt...*

Tuan Pengerusi: Bangladesh.

Dato' Kamarul Baharin bin Abbas: *So, we must not think it is only concerning the three IPPs in Malaysia. So, maybe the value of the IPP in Egypt, Bangladesh and the power plants and all that are giving the premium value. So, unless you have a breakdown, then the perception here is that the IPP cost 17 billion. This is something that we have to clarify.*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *Understood Yang Berhormat. I think this is where the tender process help us with the price discovery sebab each bidder had a different basis, different rational untuk kenapa dia hendak bayar sebanyak itu. Jadi, saya bersetuju bahawa mungkin dalam laporan PAC tersebut kita boleh mengutarakan semua 13 buah stesen jana kuasa tersebut.*

Can we go to the next slide? Sorry, just before that one on this slide. I think yang saya hendak nyatakan di sini, penting bahawa IPIC tidak ada cash benefit terhadap 1MDB. It is a swap. Edra is the only deal where kita akan mendapat cash payment dan surplus tersebut adalah daripada bahagian Edra tersebut.

Seterusnya Tuan Pengerusi, untuk Bandar Malaysia kami masih dalam proses *negotiation*. Jadi, saya tidak boleh menceritakan terlalu banyak mengenai *sale* tersebut. Akan tetapi pada masa ini, tujuan ataupun rancangan kami ialah untuk menjual saham di dalam Bandar Malaysia Sendirian Berhad (BMSB). Untuk makluman, BMSB ini mempunyai kesemua tanah di Pangkalan Udara Kuala Lumpur atau *will have*. Ada sekarang ada 12 *piece of land*. kita akan *transfer another four piece of land* ke dalam syarikat tersebut.

Jadi kami dalam proses pembidaan. Syarikat tersebut mempunyai sukuk yang mempunyai nilai matang atau *maturity value* USD2.4 bilion dan rancangan kami ialah untuk menjual sekurang-kurangnya 60% ekuiti di dalam BMSB kepada pembida, *to a third party buyer*. Lebihan 40% tersebut kami masih dalam perbincangan bersama MoF Inc. sama ada saham tersebut tetap di 1MDB ataupun kami akan *transfer* kepada MoF Inc. seperti mana *rationalization* pelan yang dibentangkan kepada Kabinet.

Apa yang penting di sini Tuan Pengerusi ialah kami masih mempunyai hutang 1MDB GIL sebanyak USD3 bilion. Sukuk tersebut akan diambil alih oleh syarikat tetapi GIL *bond* tersebut hanya matang pada 2023. Pada masa ini nilai *bond* tersebut bersamaan dengan nilai tanah di Sungai Besi. Jadi kemungkinan besar, apa bila saya membuat *negotiation* bersama pembida, kemungkinan besar kami akan membuat *differed payment sale* di mana pembida tersebut akan membayar *interest* ke atas nilai pegangan 60% tersebut dan akan membayar prinsipal pada tahun 2023 untuk kami *match* dengan *maturity of USD3 billion bond*. Jadi tujuan saya di sini dalam rancangan bahagian ini *is to match the future principal payment and match the ongoing interest payments with the value* yang kita akan jual.

Jadi, harapannya ialah di antara tahun 2016 hingga 2023. Projek Bandar Malaysia akan dibangunkan dan nilai pegangan kami menerusi tahun-tahun tersebut akan meningkat lebih daripada nilai hutang. *So, here we are matching the remaining debts with the asset value.*

Dato' Kamarul Baharin bin Abbas: *Why not you retained 60% and dispose 40% because if what you say is contract. You do not need to sale 60% to meet that reduction exercise immediately.*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *So, Yang Berhormat the land value, what we expect the land value should be is equal today to the value of the debt.*

Dato' Kamarul Baharin bin Abbas: *Yes, but your commitment to pay off the debt in 2023. You don't have to pay now. Why you do you have to sell equivalent to the amount of debt that is an on record?*

Encik Arul Kanda Kandasamy: Okey, *I understand your question* Yang Berhormat. So, *your question is* kenapa jual sekarang. Kita patut simpan 100% dan jual *later*. Ya? So, Ada beberapa sebab pertama, *certainty* untuk *managing de-risking*. Maknanya bila kita jual 60% hari ini, *we will de-risk that portion*. Kalau tidak, kita akan mengambil 100%.

Dato' Kamarul Baharin bin Abbas: *No. If you do have to sell, why not you sell 40% and retain 60%? That means you are still majority own.*

Encik Arul Kanda Kandasamy: Betul Yang Berhormat. *The reason is that* pembida, *those who want to buy, they want control. Then,* objektifnya ialah mereka akan melaksanakan projek tersebut. Maknanya, *development partner* yang kita pilih akan melaksanakan projek tersebut dan bukannya 1MDB.

■1030

Dato' Kamarul Baharin bin Abbas: *But we can have shareholders agreement in term of control on management and operations and all that. What's important is the ownership of the company of Bandar Malaysia.*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *Again* Yang Berhormat, pertama sekali, kita hendak *de-risk*. Maknanya *the more we can de-risk, the less the risk in 2023*. Seterusnya Yang Berhormat, apabila kita memberi *deferred payment* dan mereka membeli 60%, kami akan mendapat *interest* ke atas 60% tersebut *and that interest payment will match our interest obligations on the other side*. So, kami hendak mengurangkan beban pembayaran faedah dan juga untuk *de-risk* pembayaran prinsipal melalui penjualan pada masa ini.

Dato' Kamarul Baharin bin Abbas: *But surely sir, year 2023, you have another eight years. You are assuming that you are not doing anything for the next eight years that enable you to meet commitments, I think. Jadi kalau kita still have that 60% or whatever, the majority of that, then maybe you can work out something that reduce and then to get an options within this period if you are able to meet your commitments that you can at least redeem a control of Bandar Malaysia. Is there such a consideration?*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *The issue* Yang Berhormat, *is that we have to take a conservative view in the rationalization plan*. Sebabnya, saya tidak mempunyai sebarang sokongan daripada *shareholder* dalam ekuiti. Jadi, hutang masih berjalan, faedah masih perlu dibayar, prinsipal perlu dibayar dan saya tidak mempunyai *equity contribution* daripada pemegang saham. Jadi, semua...
[Disampuk] [Ketawa]

Juga Yang Berhormat, untuk membangunkan Bandar Malaysia nanti, sebagai pemegang saham sama ada 40% atau 60%, *we too have to contribute our equity shares*. Jadi kalau lebih pegangan saya, maknanya katalah pegangan kita 60%, *development cost* untuk Bandar Malaysia kita kena tanggung 60%. Dalam situasi di mana tiada pembiayaan ekuiti oleh kerajaan, susah Yang Berhormat. Jadi, saya tidak boleh mengambil risiko bahawa kami tidak dapat memenuhi tanggungjawab syarikat. Jadi pada pihak syarikat *or at the company level*, saya perlu mengambil *conservative view and not a confident view*.

Dato' Ir. Nawawi bin Ahmad: Saya hendak tanya, yang 60% *disposal interest* ini, adakah 1MDB akan beri kepada sebuah syarikat ataupun pecah kepada banyak syarikat?

Encik Arul Kanda Kandasamy: Pada masa ini Yang Berhormat, dua orang pembida, *two bidders* telah memberi *final binding and funded proposal*, dan kedua-dua pembida tersebut konsortium. Jadi, sebuah konsortium ialah syarikat-syarikat domestik dan konsortium keduanya ialah 60% - syarikat domestik dan 40% - syarikat antarabangsa. Jadi, ada dua orang pembida dan kedua-duanya konsortium.

Datuk Wira Haji Ahmad bin Haji Hamzah: Tuan Pengerusi, saya tengok ada kebenaran apa yang Yang Berhormat Telok Kemang cakap *if you see as a businessman*. Akan tetapi sekarang, walaupun *exposures* kita *to that extent, but most of it are on bonds*. Kalau kita bayar bon kita segera ataupun *before maturity, we have got to paid up all the interest in full, you see. Correct, isn't?*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: No. Bukan macam itu.

Datuk Wira Haji Ahmad bin Haji Hamzah: *To what extend are you paying since you are taking a bonds maturity in 2023 or 2022? Your interest is so much, what happens if you pay two years or three years earlier?*

Encik Arul Kanda Kandasamy: So Yang Berhormat, secara teori, *in theory*, apabila seseorang pelabur membeli bon, mereka mengambil kira risiko, *credit risk* dan juga *interest rate risk* dan juga mengambil *view yield to maturity*, maknanya sepanjang tempoh pemegangan tersebut. Jadi *the starting point* untuk *negotiation* bersama *bondholders*, mereka akan katakan bayar balik prinsipal campur semua *interest* hingga *maturity*. Selalunya. *That is the starting point*. Kemudian kita akan *negotiate* untuk bayar *discounted cash flows of the future interest* dan sebagainya.

Isu di sini Yang Berhormat, adalah *two fold*. Satu ialah *the debt is in US Dollar and ringgit is weak at the moment*. Jadi kita ada *double whammy*. Kalau kita hendak bayar balik, kita kena bayar balik *potentially a portion if not all of the future interest at ringgit which is quite weak at the moment*. Itu satu isu.

Isu kedua yang saya alami dalam konteks ini ialah surat sokongan oleh kerajaan. *So my ability to negotiate-* selalu kalau di dalam *restructure* lain yang saya buat sebelum 1MDB, saya akan katakan kepada *bondholders, take it or leave it. This is my offer, take it or leave it*. Selalu kalau saya *negotiate* dahulu. Dalam konteks ini sukar Yang Berhormat, sebab ada surat sokongan kerajaan. Jadi *bondholders* kata, *"Fine, you do that, I will call on the letter of support"*. Jadi, *my ability to negotiate is restricted...*

Dato' Kamarul Baharin bin Abbas: *But then, letter of support is only when you have exhausted all the avenues. It is not an automatic kind of... [Disampuk] No, your negotiating ability Sir, should be able to settle this problem...*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *Again, in theory you are right, tetapi the risk of doing that is very high, Yang Berhormat.*

Tuan Pengerusi: Berniaga berhutang ini memang susahlah [*Ketawa*] Berniaga atas hutang, berniaga berhutang. *That you have to settle your hutang and unfortunately you have to dispose your 60% interest in our good land, but this is your proposal. So, kita akan bentangkanlah ke Parlimen whether it is good or bad decision. Okey, teruskan.*

Dato' Ir. Nawawi bin Ahmad: Saya hendak tanya sedikit, satu lagi. Untuk *rationalization plan* ini, dia akan berlaku dalam masa berapa lama untuk *settle*? Kedua, sekiranya dalam masa mungkin enam bulan atau setahun lagi duit Malaysia mengukuh, adakah ia akan memberi kebaikan kepada 1MDB?

Encik Arul Kanda Kandasamy: Jadi, pertama sekali, pada bulan Jun apabila pelan rasionalisasi dibentangkan kepada Kabinet, pihak kerajaan telah menyatakan bahawa dalam tempoh masa enam bulan, penyelesaian atau *solutions will be implemented*. Jadi, tiga *solutions* tersebut iaitu pertama, IPIC, kami telah memeterai perjanjian. *So, it is legally binding* tetapi *completion* pada bulan Jun 2016. Kedua, Edra, kami telah memeterai perjanjian. *So, executed sales and purchases agreement. Completion* tersebut adalah pada Februari 2016.

Ketiganya iaitu Bandar Malaysia, *our intention* atau rancangan kami ialah untuk memeterai SPA pada bulan ini, kalau mungkin terlanjur sedikit kepada awal Januari, dengan *completion* pada bulan April. Jadi daripada segi menandatangani perjanjian, *so signing a binding agreement, insya-Allah, by the end of this year* kita akan laksanakan seperti mana dirancang oleh kerajaan. Akan tetapi daripada segi *completion*, maknanya *condition precedence to exchange of cash or shares* dan sebagainya, ia bulan Februari, April dan Jun 2016.

Datuk Dr. Makin @ Marcus Mojigoh: *Mr. Chairman*, saya sentuh sedikit, mungkin terkeluar sedikit daripada topik ini, Bandar Malaysia ini. Selain daripada menandatangani, *signing the S&P* yang belum dilaksanakan lagi, yang saya tahu, *I just want to recall the kind of* perjanjian itu yang mana ada lapan atau tujuh buah kem akan dilaksanakan oleh penender... [*Disampuk*] Apa dia? Dibina. *Do you have any knowledge of the intention of the company who take over the certain part of this Bandar Malaysia? What are dia* punya projek? *What are they going to do apart from* apa yang dikatakan itu lapan buah kem baru? Lapan buah kem baru itu berapa nilai, harga pembinaan, dan di mana?

■1040

Encik Arul Kanda Kandasamy: Jadi Yang Berhormat, lapan buah kem tersebut...

Datuk Dr. Makin @ Marcus Mojigoh: Di manakah itu?

Encik Arul Kanda Kandasamy: Lapan buah kem tersebut di seluruh *Peninsular Malaysia*. Sebagai contoh, di Subang, Sendayan, Kajang, Ipoh, dan sebagainya, ada lapan buah lokasi. Enam buah lokasi ialah untuk Tentera Udara, dan dua buah lokasi untuk PDRM, *Police Air Wing*. Jumlah kontrak tersebut Yang Berhormat, termasuk kos pembelian tanah dan kos pembangunan dan kos penempatan semula ialah RM2.7 bilion. Kos yang tinggal, *the remaining cost to complete* ialah sebanyak RM1.7 bilion.

Jadi, di dalam *negotiation* pada masa ini, pertama sekali Yang Berhormat, kontrak semua *is in place, contractors are there* iaitu PPHM. PPHM telah memberi subkontrak kepada lebih kurang 50 kontraktor...

Datuk Dr. Makin @ Marcus Mojigoh: *[Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara]*

Encik Arul Kanda Kandasamy: Ya, semua kontraktor tempatan. Ada 50 orang subkontraktor dan kesemuanya syarikat bumiputera. Kontrak tersebut telah diberi sepenuhnya kepada PPHM atau Perbadanan Perwira Harta Malaysia. PPHM *in turn* telah memberi subkontrak kepada lebih kurang 50 buah syarikat *construction* bumiputera yang melaksanakan projek-projek tersebut. Kos yang tinggal...

Seorang Ahli: *[Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara]*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *So main con* ialah PPHM iaitu Perbadanan Perwira Harta Malaysia, *that is owned by* LTAT iaitu Lembaga Tabung Angkatan Tentera *and* PPHM telah memberi subkontrak kepada lebih kurang 50 buah syarikat kontraktor bumiputera untuk melaksanakan projek tersebut.

Dato' Takiyuddin bin Hassan: Saudara Arul, boleh kita tahu *the value of Sungai Besi land?* Adakah sudah dibuat *valuation* oleh kerajaan ataupun swasta, dan berapakah harga tanah itu?

Tuan Tony Pua Kiam Wee: Berkaitan. *So just let me...*

Encik Arul Kanda Kandasamy: So Yang Berhormat, di dalam *our last accounts*, 31 Mac 2014, *based on third party valuation, so valuation* oleh *real estate* yang macam CH Williams, CBRE dan sebagainya, nilai tanah tersebut ialah RM4.3 bilion. *The Sungai Besi land on 31st March 2014 is RM4.3 billion.*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *My following question on that is, how that RM4.5 billion become RM13 billion that you are showing here?*

Datuk Dr. Makin @ Marcus Mojigoh: *Can I interject here? When we sell the land, original valuation maybe cost that much, maybe USD3 per square feet. But when we prepare at development plan, massive development plan, naturally the cost of the land will be enhance. That's the normal factor here and that is I think what is happening in Bandar Malaysia.*

Encik Arul Kanda Kandasamy: So, Yang Berhormat Putatan, betul. *I think one big different* di antara tahun 2014...

Beberapa Ahli: *[Menyampuk]*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *I am happy to give up my place to anyone [Ketawa]* Jadi Yang Berhormat, pertama sekali, kami telah menyempurnakan pelan induk, *master plan* dan telah diberi *conditional approval* oleh DBKL. Jadi, itu telah menaikkan nilai tanah. Itu *number one*.

Number two Yang Berhormat, kami *actually* hanya dapat *vacant possession*. Walaupun tanah itu dalam milik kami, *it's our name, vacant possession* hanya pada Januari 2017 apabila penempatan semula tamat. Jadi setiap tahun *that we get closer to finishing it*, nilai tanah tersebut pun akan naik *because you'll have the right to the land.*

Ketiganya Yang Berhormat ialah kami melaksanakan proses tender sekarang ini, *so we are creating a competitive tension between the bidders* dan disebabkan itu mereka memberi nilai di mana *based on their development potential for the land*. Kalau kita lihat *on rule of thumb*, kos tanah ialah antara 20% hingga 30% daripada GDV. So, pembida akan mempunyai penilaian berasaskan GDV yang mereka hendak laksanakan. Dalam angka ini Yang Berhormat RM13.1 bilion, ini termasuk kos tanah dan juga kos pengambilalihan sukuk tersebut, *RM2.4 billion* sebab *that sukuk is an obligation of BMSB, Bandar Malaysia Sdn. Bhd.* So, sukuk itu akan pergi kepada pembeli baru. Maknanya *it's not our obligation anymore*, seperti mana kami telah menjual Edra sebelum itu dan *that transfer* bersama Edra.

Jadi nilai tanah dan nilai sukuk, pada pihak saya, *from my perspective in terms of that reduction*, ia akan mengambil alih kedua-dua komponen tersebut. *From an enterprise value, of course the value of the land less the value of the sukuk reduces the enterprise value to the buyer but from my perspective, it's a debt reduction.*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *But is not sale of equity lah? Sale equity means you are just selling equity. The debt or whatever that follows along, follows along.*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *So Yang Berhormat, we want to sell the equity in Bandar Malaysia Sdn. Bhd. which owns the land.*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *No, I just want to clarify whether the sale of equity is RM13 billion net to 1MDB.*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *In totality yes, Yang Berhormat. Kalau kita lihat secara 100%...*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *No, no. Whether that RM13 billion includes the RM2.4 billion.*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *Yes, you are right, Yang Berhormat. So, enterprise value is definitely lower than RM13 billion. You are right.*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *So you need it to knock off the RM2.4 billion lah?*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *Yes, correct, correct. But in terms of debt reduction, to me, it includes that.*

Dato' Kamarul Baharin bin Abbas: *So disposal of 60% is RM13 billion?*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *No, no. That the total...*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *It's 100%.*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *Ya, 100%.*

Dato' Kamarul Baharin bin Abbas: *That RM13 billion is 100%?*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *Yes, 100%.*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *There is no official valuation on this minus RM2.4 billion as at this stage lah. So, this is an estimated value by 1MDB themselves.*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *That's right, Yang Berhormat. It's based on the bidS we have received.*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *So, the bids didn't give a value to the land, the bids give GDV and were estimated from the GDV?*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *No, no, Yang Berhormat. The bids are based on land values, so that the first component, and...*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *So, the bids mention the value attaching to the piece of land?*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *Correct, correct. But I think Yang Berhormat, where it gets a bit confusing is that the company, BMSB, owns the land. So, because we are selling the equity in BMSB, the way you have to look it is land value minus sukuk that gives you the net asset value, if I could describe it that way.*

Datuk Wira Haji Ahmad bin Haji Hamzah: *Tuan Pengerusi, hendak tanya satu. Encik Arul, how much is your actually short term loan that you need to service immediately? Because you see, looking at it now, your asset now is actually appreciating daily. If only you can do better now all along until the loan is really matured, then you may be able to get better price for your land.*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *I agree, Yang Berhormat, tetapi I also have to pay interest, faedah. So, itu masalah dia. Antara pembayaran untuk faedah, saya juga perlu tunai untuk membangunkan infrastruktur. Jadi, disebabkan itulah kami perlu monetize seberapa banyak yang boleh supaya dapat membayar faedah dan juga kos infrastruktur tersebut. Akan tetapi di dalam short term...*

Tuan Pengerusi: *[Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara]*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *Again, yes. In a short answer, yes, tetapi saya hendak jawatankuasa faham bahawa ini penggabungan tiga kaedah berlainan iaitu, pertama, outright sales iaitu daripada Edra di mana kami dapat tunai. Keduanya ialah swap, kami tukar aset dan hutang bersama IPIC. Ketiga ialah penjanaan ekuiti dalam bentuk deferred payment. Maksudnya mereka akan bayar later tetapi in the mean time they will pay me interest.*

Tuan Pengerusi: *[Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara]*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *They are all match lah, Tuan Pengerusi. I wouldn't say they are finish but they are match. Maksudnya sustainable.*

Kaedah yang keempat itu bahawa apa yang tinggal, hutang yang tinggal ialah *the GIL bond is one*, selepas itu akan tinggal *the RM5 billion* sukuk dan juga *RM800 million* SOCSO. *So again, these two are guaranteed by the government. So, I have very limited ability to negotiate with the lenders.* Jadi apa yang kami akan buat ialah *we still have* tanah di TRX dan juga Pulau Indah dan di Penang. Jadi, *that value which will go up overtime and the debt which is there*, kami akan *service interest in the meantime.* *So, if you take a snap shot*, maksudnya katakanlah pada masa ini, *in theory we have a RM3 billion surplus, but in practice, you have to calculate the interest cost of the remaining debt overtime.*

■1050

Our objective is to match that against the Bandar Malaysia sale and also against future land sales in TRX, Pulau Indah and Penang. So we reduce the debt to a sustainable level all the principle is due in 2020 onwards and that gives us time to develop and monetise the remaining assets. So it is the best outcome we can get to given the constraints of not having any equity and not being able to really negotiate with this debt holders because of the guarantee and the letter of support.

Datuk Wira Haji Ahmad bin Haji Hamzah: Satu lagi Tuan Pengerusi. *This 1MDB is very much a going concern.* Saya hendak tanya sekarang, janji kerajaan untuk menyelesaikan masalah ini dalam masa enam bulan. Bilakah enam bulan ini akan sampai ataupun setakat mana kita boleh menyelesaikannya?

Encik Arul Kanda Kandasamy: Yang Berhormat, dalam enam bulan tersebut kami telah menyelesaikan IPIC dengan Edra, perjanjian telah ditandatangani dan *insya-Allah, by end of December* kita akan menandatangani Bandar Malaysia. *So, legally binding will be done in the six-month period* tetapi seperti mana yang saya ceritakan tadi, *completionnya*, maknanya selepas menandatangani SPA, terdapat *consents, approvals* dan sebagainya yang perlu diperolehi. Edra bulan Februari, Bandar Malaysia dalam bulan April dan IPIC bulan Jun tahun depan.

Tuan Pengerusi: *In shortfall of this, have you...*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *At this point in time* tidak ada Tuan Pengerusi. Maknanya kita ada *surplus based on the current plan* tetapi yang saya perlu tekankan bahawa *we are still going to carry the debt, the GIL debt and the sukuk debt on the balance sheet. But that will now be matched by the future cash flows of the company.*

Dato' Ir. Nawawi bin Ahmad: Tuan Pengerusi, apa akan jadi sekiranya perancangan bulan April, bulan Jun, tidak jadi? Perancangan itu hancur.

Encik Arul Kanda Kandasamy: *I think... [Ketawa] I have to get another job by then.* Pada saya Yang Berhormat, *there is a risk*, memang betul seperti mana Yang Berhormat Petaling Jaya Utara katakan tadi. Akan tetapi kebanyakan daripada *condition precedent (CP), I think it is in our control.* Jadi kami telah berunding bersama pihak pembeli supaya mengurangkan risiko *non-completion* ke atas kami. Akan tetapi sebagai contoh, *just to give you a flavour*, untuk Edra, *they cannot walk away. The only issue for non-compliance with CP is a changing pricing for example* dan itu pun kita ada *buffer*. Jadi, tidak ada *right to walk away*. Sama seperti Bandar Malaysia, tidak ada *right to walk away* dan juga *on IPIC. In theory IPIC is a bit looser.* Maknanya *both parties can walk away, subject to the indemnity.*

Dato' Kamarul Baharin bin Abbas: Bandar Malaysia, *there might be a problem with the possession of the site.*

Encik Arul Kanda Kandasamy: Yes, Yang Berhormat *because* walaupun tanah itu *the titles are in our name*, tetapi *vacant possession is contingent on PUKL relocation.*

Dato' Kamarul Baharin bin Abbas: *Right.*

Encik Arul Kanda Kandasamy: Yes.

Dato' Kamarul Baharin bin Abbas: *That is normally- that is why where I look at it. There might be a delay in the relocation.*

Encik Arul Kanda Kandasamy: Betul Yang Berhormat. *So what I am doing on that* Yang Berhormat, kita *negotiating* dengan pembeli, pembida supaya mereka mengambil alih kontrak PPHM tersebut. *So it become their responsibility to deliver.* Maknanya *the JV Co. will take over the responsibility of the PUKL contract based on our current negotiation.* Jadi, tidak ada risiko pada kitalah.

Datuk Wira Haji Ahmad bin Haji Hamzah: *...On completion of all the camps?*

Encik Arul Kanda Kandasamy: Betul Datuk. *That is the current deal with the government...*
[Disampuk] *It is in progress* tetapi ada kelewatan.

Tuan Pengerusi: *Physically they are on the ground?*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *Physically, in progress. Some of the camps are very advanced, some of them behind schedule.* Seperti mana Tuan Pengerusi mungkin ingat *the last session*, disebabkan kekangan kami tidak membayar *progress payment* kepada kontraktor. Jadi, *there is a delay in construction. But we are planning to do a catch up.* So apabila dana daripada penjualan Edra masuk, kontraktor telah memberi cadangan untuk *acceleration*, kami terpaksa membayar lebih sedikit untuk *acceleration* tersebut. *So we are still looking at that option* tetapi Yang Berhormat untuk menjawab soalan Yang Berhormat tadi. *If I can transfer that contract to the JV Co. atau pembida baru, then there is less pressure on us for first January 2017. So, we are still negotiating that.*

Tuan Pengerusi: *JV Co. is they are buying a share in your company owns Bandar Malaysia or JV? Let me be clear on that.*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *Sorry, I am just using a shorthand.* So, kami akan menjual 60% saham BMSB, dan baki 40% tersebut sama ada kami pegang atau MOF akan pegang. Jadi, struktur yang kami lihat pada masa ini masih dalam rundingan ialah sebuah syarikat baru akan ditubuhkan. Syarikat baru tersebut akan dipunyai 60% orang pembida yang berjaya, 40% 1MDB atau MoF dan syarikat baru tersebut atau *new Co.* atau JV Co. akan mengambil alih 100% saham Bandar Malaysia Sdn. Bhd. (BMSB). Itu struktur yang kami sekarang sedang berunding, *we are negotiating that.*

Datuk Wira Haji Ahmad bin Haji Hamzah: *Initially, beginning of this year, you announced the strategic review, then why the need for the rationalization?*

Encik Arul Kanda Kandasamy: Minta maaf Yang Berhormat. Saya tidak begitu faham tadi.

Datuk Wira Haji Ahmad bin Haji Hamzah: Mula-mula, pada awal tahun ini, Encik Arul mengumumkan untuk *strategic review*. Akan tetapi *why the need of the rationalization?*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *I see, I understand* Yang Berhormat. Yang Berhormat, pada masa tersebut, *at that time* kami telah mendapat pinjaman, *standby credit facility* oleh kerajaan dan rancangan pada bulan Februari iaitu sebelum keluarnya cerita-cerita *Sarawak Report* dan *The Edge*, masih untuk melaksanakan IPO Edra yang mana rancangan kami pada masa tersebut ialah untuk *submit* kepada Suruhanjaya Sekuriti pada bulan Mac. *So that was our plan at that point in time.* Pada masa itu juga kami mempunyai rancangan untuk TRX dan Bandar Malaysia menjadi syarikat bebas dengan kemungkinan untuk menjana dana sendiri tetapi setelah pengeluaran *Sarawak Report, The Edge* dan sebagainya, rancangan tersebut memang tidak ada harapan untuk berjaya. *It is just not possible* dan oleh itu kami telah mengambil keputusan *more radical decision that is to actually sell and repay that or match the debt* dan untuk tidak lagi melaksanakan rancangan tersebut oleh 1MDB sebab keyakinan sudah tiada pada masa tersebut.

Dato' Kamarul Baharin bin Abbas: *But, would you agree, it was a blessing in disguise, considering the situation now. You may not get what you wanted which you planned two years ago.*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *I am a glass half full guy. So yes I agree with you [Ketawa]*

Tuan Pengerusi: *IPIC ini, your confident, level- I China ini, I confident because certainly that is a good business for them, to go to Malaysia, to Bangladesh, to Egypt. I am quite confident they will deliver because considering not only Malaysia, they will enter into the Bangladesh, Egypt. I am very concerned about IPIC ini. What level of confidence do you have in IPIC?*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *I think it is a reasonable question to ask. Pada masa ini kami mempunyai perhubungan yang erat bersama IPIC dan mereka juga telah membayar faedah pada bulan Oktober dan bulan November 2015 di atas bon yang telah dijamin oleh IPIC. So they have paid the interest. Memang ada masa di antara sekarang hingga bulan Jun 2016 untuk rundingan dan rundingan tersebut is on the assets. What do they take first, what do they take later. Pada masa ini saya mempunyai keyakinan penuh bahawa kami akan dapat melaksanakan rancangan seperti mana dimeterai dalam perjanjian binding term sheet tersebut.*

■1100

Dr. Tan Seng Giaw: *Encik Arul, the PAC would have to give a report that shows how did it all come about, the problem of 1MDB. But your answer today is how to save it with the so called rationalization. Now first, did you handover the documents to the Audit Department now, or they asked, or have you been able to help them?*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *We had a meeting a few days back which I was there. We have handed over a number of documents from the last PAC session until two days ago. I believe there are still some follow-up documents required that is now in an agreed form. So, we will hand those over as soon as they are available.*

Dr. Tan Seng Giaw: *By the way, the Federal Reserve of USA with the raise of 0.25% interest, does it affect your plan?*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *Yang Berhormat, that does not affect our plans because all the debt- I mean for example what you see here is all are fixed rate. So, whatever debt that is left actually fixed rate debt after the rationalization plan. The floating rate debt was the bank debt mainly and that will be settled through the Edra's sale proceeds.*

Dr. Tan Seng Giaw: *So it doesn't affect you in whatsoever?*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *The interest rate rise does not affect us, Yang Berhormat.*

Dr. Tan Seng Giaw: *It doesn't. Now you talk about the failure of IPO in 2013 and the second one in 2014, are you going to intend to do another IPO?*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *No, Yang Berhormat. I think that ship has sailed.*

Dr. Tan Seng Giaw: *The ship has sailed?*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *The ship has sailed.*

Dr. Tan Seng Giaw: *Okay. Now- actually I have been following your explanation since the beginning of December, I have been following. Today, the answers with difference in some details, almost always the same, no difference. One of you've said a few weeks ago and today, there's no difference, except some details, probably Yang Berhormat Petaling Jaya Utara wants some more details.*

Now, I noticed that you did mention about this in Switzerland, five banks. How much more do 1MDB owes that five banks in Switzerland?

Encik Arul Kanda Kandasamy: *Yang Berhormat, we've not owed any banks in Switzerland any money. I believe you might be referring to the Deutsche Bank loan. If that's the case, that has been repaid in full in June. Repaid in full, Yang Berhormat.*

Dr. Tan Seng Giaw: *All paid?*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *Relating to that particular loan which we raised in the last meeting. You said that you'll get back to us on how that money was spent. Do you have the...*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *Sorry Yang Berhormat, I didn't bring that today because I thought we were focusing on rationalization. But we will submit, I guess in writing if you require that.*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *I think more important are- in writing to us, yes. But more important for that information to be forwarded to the Jabatan Audit Negara so that they can then tally with their transaction...*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *Sure Yang Berhormat, no problem. We wil.*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *The related question to that is that, there is information which I have received which I seek your verification that your March 2014 accounts which was audited, the copy which was submitted to the banks with regards to the payment for the option was different from the copy that was lodged with the Companies Commission.*

In the Companies Commission, you have stated that the payment from Cayman Islands proceeds USD6.122 billion has been substantially utilized to repay options. Where else the copy that was given to the banks is different and it said the USD1.22 billion was set aside, that means wang masih ada, set aside to pay for options that and so on.

So, this is a concern to us because it presents a very different picture to the banks. One say sudah guna, that's the one that we received. One says set aside. It seems to be you are giving the impression to the bank you masih ada cash banyak, so no worries.

So, what's the story?

Encik Arul Kanda Kandasamy: *Yang Berhormat, I recalled this because it came out actually in Sarawak Report a few months ago. We had issued a statement on that.*

As far as the company is concerned, we only have one set of account Yang Berhormat and that is the audited and signed accounts that is submitted to CCM. So, given that those are actually publicly available Yang Berhormat, maknanya sesiapa pun boleh melayari laman web CCM untuk menentukan akaun 1MDB. Pada saya, hanya itu akaun yang betul dan legitimate.

Tuan Tony Pua Kiam Wee: Itu bukan soalan saya. Adakah naskhah laporan audit yang diberikan kepada bank berlainan daripada laporan yang disampaikan kepada CCM?

Encik Arul Kanda Kandasamy: Apa tarikh tersebut, Yang Berhormat? *When was this?*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *This is the copy that was held by the Maybank, RHB, Alliance Bank, your debt holders, for March 2014 accounts.*

Encik Arul Kanda Kandasamy: So, setahu saya, tidak, Yang Berhormat. *As far as I know, no.*

Datuk Dr. Makin @ Marcus Mojigoh: *Can I add? How many fund managers do you have?*

Encik Arul Kanda Kandasamy: Yang Berhormat, *we have invested in two fund units through Brazen Sky and through 1MDB GIL. Those funds have multiple fund managers underneath them.*

Datuk Dr. Makin @ Marcus Mojigoh: *Have these fund managers coordinated all those accounts that you have in 2014, like what Yang Berhormat Tony Pua said?*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *No, Yang Berhormat. I think he is asking a different question.*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: Soalan tidak sama.

Encik Arul Kanda Kandasamy: Ya.

Tuan Tony Pua Kiam Wee: Boleh atau tidak saya minta bantuan daripada pihak audit. Adakah jumpa *differences* antara laporan audit yang diterima?

Tuan Pengerusi: Maksud Yang Berhormat Petaling Jaya Utara itu, *your presentation to CCM is different. Maybe you hendak beri confidence kepada bank. Your statement is different with your balance sheet audited account. Is it?*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *The copy of the audited accounts, some words are amended.*

Tuan Pengerusi: *That one you have to- when you present to the bank. That one the bank needs to verify it, is it?*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *Again Tuan Pengerusi.*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *The audited copy is bagi kepada CCM. Akan tetapi ada perkataan diubah di dalam selepas itu beri kepada bank... [Disampuk] Tak sama.*

Tuan Pengerusi: Untuk dapat *level of confidence* dari bank.

Encik Arul Kanda Kandasamy: *Again, setahu saya, as far as I know, there's only one set of audited accounts which is submitted to CCM.*

Tuan Pengerusi: *I am very concerned about this audited account. Looking at your briefing, any problem of the auditor to satisfy your account.*

Encik Arul Kanda Kandasamy: Okey. So, *where we are Tuan Pengerusi is that we wanted to commence the audit for year ending 31st March 2015. Akan tetapi, sepertimana PAC maklum, pada 8 Julai, PDRM telah membuat serbuan ke atas syarikat 1MDB. This was on the back of the earlier 2nd July Wall Street Journal report, the SRC raid on the 3rd of July, the Special Task Force that was set up 4th of July, and pada 8 Julai serbuan telah dilaksanakan ke atas 1MDB.*

Jadi pada masa tersebut, kesemua fail kami, perjanjian, jurnal, *payment vouchers, journals, ledgers* dan sebagainya telah diambil. Oleh itu, pihak juru audit tidak dapat memulakan audit kerana mereka tidak mempunyai dokumen-dokumen tersebut. Akan tetapi, apa yang telah kami laksanakan semenjak itu, pertama sekali kami mendapat kebenaran daripada Suruhanjaya Syarikat Malaysia (SSM) *extension* ke 31 Mac 2016 untuk *submit accounts*.

■1110

Seterusnya, kami telah menyiapkan, *we have now signed the Edra operating company accounts*, itu telah siap. Deloitte telah menandatangani akaun tersebut. *So that is done, the subsidiary level* dan juga Deloitte sekarang sedang melaksanakan *signing of the real estate subsidiary*. So, ini kedua bahagian terbesar syarikat iaitu *energy operating* akaun telah *disigned* oleh Deloitte dan *RE or Real Estate operating accounts, we are hoping to sign by the end of the year*. Jadi, *holding company* masih belum dilaksanakan lagi.

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *Two questions for you relating to that*. Nombor satu, tadi sebut dokumen-dokumen telah diserbu, diangkat oleh pihak berkuasa oleh sebab itu audit tidak boleh disiapkan ataupun dimulakan. Akan tetapi kalau macam itu kenapa Edra boleh siap dan Bandar Malaysia boleh siap? *That is the first question*.

The number two, have 1MDB even commence the work for the holding portions? Which means the trial management accounts have been forwarded to the auditors. Deloitte to commence work. Of course there will be a documents that perhaps are with MACC or the police but have work- the first thing that is given to the auditors when it commence an audit is trial balance and your management accounts. So, have those been presented to the auditors?

Encik Arul Kanda Kandasamy: Yang Berhormat Petaling Jaya Utara soalan pertama tadi, kenapa boleh dibuat untuk Edra dan Bandar Malaysia. Jadi, apabila serbuan PDRM dilaksanakan serbuan tersebut hanya ke atas *holding company* iaitu yang *at the headquarters in Menara IMC*. Semua dokumen dan *journal voucher* dan lejar Edra adalah di premis Edra iaitu di Menara Maxis. Jadi tidak ada serbuan ke atas syarikat Edra.

Seterusnya, untuk syarikat RE 1MDB Real Estate Sendirian Berhad. Syarikat tersebut berpangkalan di Sungai Besi. *So, all their accounts and their documents are there* dan tidak ada serbuan ke atas syarikat tersebut. Oleh sebab itu, untuk syarikat Edra dan RE *we can complete the accounts* tetapi untuk *holding company* dan *direct subsidiary holding company* tidak dapat dilaksanakan.

Sorry Yang Berhormat Petaling Jaya Utara, your second questions, if you could repeat that?

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *My second questions is on your trial balance and management account*.

Encik Arul Kanda Kandasamy: Ya, *So, what we have Yang Berhormat Petaling Jaya Utara as of this stage is consolidated accounts as of 31st October 2015*. Jadi di dalam *presentation* tadi *the numbers are from 31st October 2015*. So, yes we have that.

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *Have you presented them to Deloitte?*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *No, because Deloitte has been focus on the Edra and RE.*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *Obviously, audit work on the holding company has not commenced.*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *Correct. So, that is normal Yang Berhormat because the subsidiary actually hold the bulk of the asset and the bulk of the transactions. So, usually Deloitte historically has always started at the subsidiaries and they leave whole quote to the end.*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *I do not want to dispute that point, I disagree but I do not want to dispute that point. Can a copy of your trial balance or balance sheet, the latest management accounts that you have be presented to the PAC?*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *It's on audited Yang Berhormat Petaling Jaya Utara. So...*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *It's on audited. So, management account and subject to change depending on what the auditors says but can that be presented to the PAC?*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *I think my view Yang Berhormat Petaling Jaya Utara is that frankly the auditors as you know will request a lot of changes.*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *I think it is necessary for us or at least Jabatan Audit Negara to look at your...*

Datuk Dr. Makin @ Marcus Mojigoh: *I don't think I agree on that. That is not authentic. I don't think we can...*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *No. It is what the management telling us. Yes, it is a draft, it is what the management is telling us. So, even if kita tidak dapat, I think it should be given to Jabatan Audit Negara so that they can present a better picture of 1MDB.*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *I think Yang Berhormat, where we are now, the issue is how do you settle the debt. I think the debt figures are publically available.*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *That is one thing but I think the accounts of the company is important for us to complete a proper report of 1MDB. If it is good, then it is good. We do not have a problem with that.*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *Again now Yang Berhormat, I think just to take that point to a logical conclusion. Clearly, March 2015 by estimate will be a loss right? Clearly but...*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *My questions is this how big a loss?*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *I know. I just want to...*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *If it is RM200 million which we can accept or is it 3 billion as a loss or more?*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *I am just trying to give you an example Yang Berhormat. So, let say whatever the number is of that loss 2015 March. Come 2016 March, if we go through the sale of Bandar Malaysia and Edra at the levels we are talking about. You are going to see multibillion ringgit gains. So, frankly...*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *That is fine but we still need to see as is what it is. I mean why should we not see it just because next year you will be meeting multibillion...*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *I think the point I making Yang Berhormat is the accounts because of the accounting treatment doesn't help you. What helps you is...*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *I think it is not for you to tell me what helps me or what doesn't help me.*

Datuk Dr. Makin @ Marcus Mojigoh: *Tuan Pengerusi, I think we should work within our term of reference. We should working within our term of reference. I agree with Arul.*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *I think this is the information that PAC is requiring and I think it helps, I am sure if you ask Ketua Audit Negara, he will be interested in looking on that data as well. So, it is for us to decide.*

Tuan Pengerusi: *I think...*

Datuk Wira Haji Ahmad bin Haji Hamzah: *Tuan Pengerusi, to me it is something that is not authentic. Any account to be presented to us must be a final account. It should not be a draft account.*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *Then all this cannot pakai sebab ini bukan final. Semua ini tidak boleh pakai.*

Datuk Wira Haji Ahmad bin Haji Hamzah: *Final means audited account.*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *Segala yang dibentangkan hari ini belum final. Tidak boleh pakai. So, you cannot used that. We need to have information to the present date.*

Datuk Wira Haji Ahmad bin Haji Hamzah: *Understand tidak Tuan Pengerusi? Boleh tanya lagi?*

Tuan Pengerusi: *Tidak apa. Saya ingat Auditor General, Tan Sri boleh you selaraskan dengan itu kita punya target about Februari, Auditor General punya full report pada Februari.*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *Saya rasa tidak ada masalah dengan target sebab management accounts sudah sedia ada hanya kena bagi kepada Ketua Audit Negara sahaja.*

Seorang Ahli: *[Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara]*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *No, no. I am saying they have the management accounts, what is wrong giving it to the Auditor General?*

Seorang Ahli: *[Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara]*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *I don't mind. Has that been given to the Auditor General?*

Datuk Wira Haji Ahmad bin Haji Hamzah: *Management accounts is something which are actually unaudited.*

Tuan William Leong Jee Keen [Selayang]: *I think the Auditor General and the PAC, we have a job to provide a report and it is good for 1MDB to let us know what is the financial position and the management accounts is something that can be provided, then I think it shouldn't be a problem.*

Seorang Ahli: *[Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara]*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *Requested. Sudah ada minta. Tidak bagi.*

Beberapa Ahli: *[Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara]*

Datuk Liang Teck Meng [Simpang Renggam]: Tuan Pengerusi, *I think no point for we keep on arguing on this one because everything is recorded.* Semua ini dalam verbatim... [Disampuk] *Let me finished first.*

I think Encik Arul is responsible for whatever he said in this proceeding and we have to review that all the figure that yang dia sebut tadi semua correct. All right? This is because he holding a full responsibility on the figure that he reported in the meeting. So, no point keep on arguing on that particular point. Tuan Pengerusi...

Tuan Tony Pua Kiam Wee: Saya pun tidak mahu panjangkan perkara ini. Saya hanya hendak letak dalam rekod bahawa kalau kita punya laporan keluar nanti, kita sendiri tidak pernah nampak *management accounts*, bukan Disember tetapi Oktober yang dia kata sudah siap. *I think the credibility of our own report will be question. You didn't even look at the management accounts which is the first thing any audit process will look at. So, that is the* kebimbangan dan kita akan kena hentam nanti.

Datuk Liang Teck Meng: *Yes. What I am trying to say is if we find out any discrepancy between the report and also the account. Then in another word what he saying, telling us today is all tipulah.*

Tuan Pengerusi: Tidak, tidak. *That words, unkind for you to use that word.* Tidak apa kita set on Februari. Tan Sri ya, *you come out with the final report. See whether ada atau tidak ada management accounts, drat account,* itu kita akan nilailah sendiri. Kalau tidak ada, maknanya tidak adalah. Kita bagi sampai Februari sebab prosiding kita akan teruskan dengan Tan Sri Lodin, Tan Sri Bakke, dan *then we conclude.* Februari, Tan Sri boleh ya?

Tan Sri Dato' Setia Ambrin bin Buang: Tuan Pengerusi, boleh beri bayangan Februari itu *roughly.*

Tuan Pengerusi: Tengoklah kita pun tidak- paling lewat *end of February, because* kita ada lagi hendak panggil...

Tan Sri Dato' Setia Ambrin bin Buang: Okeylah.

Tuan Pengerusi: Kita *sit* lagi.

■1120

Tan Sri Dato' Setia Ambrin bin Buang: Kalau daripada segi amaun, kalau kami tidak terima, *we just...*

Tuan Pengerusi: *You* kata tidak terimalah. Itu sahaja.

Tan Sri Dato' Setia Ambrin bin Buang: Okey.

Datuk Wira Haji Ahmad bin Haji Hamzah: Sudah habis *presentation?*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *Presentation* sudah habis bukan?

Encik Arul Kanda Kandasamy: *Principally* yes.

Tuan Tony Pua Kiam Wee: Ya, so...

Datuk Wira Haji Ahmad bin Haji Hamzah: Kalau *presentation* sudah habis, saya ada satu soalan lagi boleh?

Tuan Pengerusi: Boleh.

Datuk Wira Haji Ahmad bin Haji Hamzah: Tuan Pengerusi, yang pertama saya hendak ucap tahniah kepada Encik Arul...

Datuk Dr. Makin @ Marcus Mojigoh: Itu bukan soalan, ucapan.

Datuk Wira Haji Ahmad bin Haji Hamzah: *[Ketawa]* Saya lihat ini, Encik Arul ini, dia mempunyai satu latar belakang yang cukup cemerlang. *In fact he came from a very prestigious college, he has worked in various places. He was a banker and at the same time he also a specialist. He was a specialist in corporate restructure.*

Jadi soalan saya, *what really makes you know to decide on joining 1MDB, a company with so many controversy, controversial company and the most investigated company. Unless otherwise you are very sure that the company is in good shape, otherwise if something would to happen, it going to jeopardize your credential, your future. It is because you have done so well.* Itu sahaja soalan saya, yang pertama dahulu.

Tuan Pengerusi: *[Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara]*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *[Ketawa]* I think first of all, terima kasih Yang Berhormat for the very kind words. Frankly I didn't expect I had to deal with all these when I took on the job. I look at it very much as a rationalization or restructuring exercise. I had no idea about the political issues which came up subsequently. I had no idea about dealing with government to get things done. Quite outside my skill sets and then of course I know conception about the investigations because that came after. So frankly I only sign up for wanted what I am doing today in that respect.

Akan tetapi pada saya, pengambilan tugas ini adalah berasaskan *my professional background. I have the skill sets and I felt as a Malaysian, very least I could do is to help solve the problem. So that's why I took the job. Alhamdulillah, so far as I can see, this is a business issue,* ini masalah perniagaan. Memang ada sebab kenapa masalah perniagaan tersebut timbul dan saya rasa pihak PAC sudah tentu mempunyai pendapat kenapa masalah perniagaan tersebut timbul. Akan tetapi kami sekarang sudah mempunyai rancangan penyelesaian dan itu tugas saya untuk menyempurnakan penyelesaian masalah tersebut. Jadi sebagai seorang rakyat Malaysia, saya berasa bertanggungjawab dan saya perlu cuba sedaya upaya untuk membantu dalam penyelesaian tersebut.

Dato' Takiyuddin bin Hassan: Soalan.

Datuk Wira Haji Ahmad bin Haji Hamzah: Itulah, 11 bulan atau 12 bulan, dekat setahun ini dalam 1MDB ini, apakah pandangan Encik Arul tentang keseluruhan perjalanan syarikat daripada awal dan prospek akan datang?

Dato' Takiyuddin bin Hassan: Tuan Pengerusi, *related question.* Saya boleh bersetuju sebahagian daripada Yang Berhormat Jasin punya macam *recognition* kepada saudara Arul.

Datuk Wira Haji Ahmad bin Haji Hamzah: Pencelahankah ini?

Dato' Takiyuddin bin Hassan: Ya, pencelahan. Akan tetapi saya berpandangan, untuk bertanya kepada saudara Arul *from the beginning of 1MDB, it is not quite fair because he just join this company early this year.* Kita pun sebenarnya bukan hendak melihat daripada segi masalah perniagaan sahaja,

tetapi sebagaimana Tuan Pengerusi kata daripada segi *good governance*, daripada segi *bad decision making* yang telah dibuat. Itu yang kita akan tanya kepada orang lain.

Jadi hari ini saya hendak bertanya kepada saudara Arul, yang telah memberi penjelasan yang begitu baik sebelum ini. Setakat tahun 2015, katakanlah 1MDB telah berjaya dalam pelan rasionalisasi untuk *reduce debt*, untuk mengurangkan kerugian. Persoalan saya kalaulah tahun 2016, komitmen yang sama itu perlu dipikul oleh 1MDB daripada segi pembayaran hutang dan sebagainya. Katakanlah bank tidak mempunyai keyakinan lagi kepada 1MDB dalam keadaan kebanyakan aset telah kita lupuskan. Ini mungkin soalan orang kampung, saya dari kampung.

Jadi, bagaimana 1MDB ini hendak *sustain*, hendak *sustain*, hendak *maintain* keadaan ini? Adakah dalam keadaan itu *the so called big brother*, kerajaan perlu menyelamatkan 1MDB ini untuk mungkin daripada segi *reputation* atau reputasi kerajaan itu sendiri, *the government have to step in* untuk menyelamatkan pula 1MDB yang mungkin tidak mendapat lagi *loans* yang sepatutnya daripada pihak bank dan sebagainya. Terima kasih.

Encik Arul Kanda Kandasamy: Terima kasih Yang Berhormat. Jadi untuk menjawab soalan pertama daripada Yang Berhormat Jasin, pada saya apa yang dilaksanakan oleh syarikat sekarang begitu jelas kepada PAC dan saya pulangkan kepada PAC untuk membuat rumusan yang sewajarnya mengenai perkara tersebut. Saya rasa pihak Jabatan Audit Negara pun mempunyai pendapat mereka. Jadi, *I will leave that to you to summarize*.

Dalam soalan kedua Yang Berhormat Jasin yang bersamaan dengan Yang Berhormat Dato' Takiyuddin tadi, *in terms of the future*. Jadi pada pendapat saya, *my opinion*, apa kami perlu laksanakan ialah untuk mengeluarkan syarikat-syarikat operasi, *operational companies* daripada 1MDB. Maknanya, TRX kami boleh jadikannya syarikat *stand alone* dan mungkin dimiliki sepenuhnya *directly* oleh MoF atau MoF Incorporated.

Seterusnya Bandar Malaysia seperti mana kita ceritakan tadi, ia akan menjadi syarikat milikan 60% oleh pelabur ekuiti baru bersama dengan MoF, *so stand alone* juga. Tanah di Pulau Pinang dan tanah di Pulau Indah, pada pendapat saya *the best solution is a joint venture*. Maknanya kita cari rakan kongsi baru untuk membangunkan tanah tersebut dan memberi nilai pada masa seterusnya.

Jadi apa yang tinggal di dalam 1MDB, *what 1MDB will be or should be in my opinion is just shell company* di mana hutang jangka masa panjang kita simpan di sana. Secara kontrak, *contractually what we do is we linking this cash flows* daripada TRX, dari Bandar Malaysia dan daripada pembangunan syarikat-syarikat lain untuk menampung hutang yang tinggal. Jadi *when you do that and you add the surplus* yang 3 billion saya ceritakan tadi adalah mencukupi untuk menampung atau menanggung hutang pada masa hadapan.

Dr. Tan Seng Giaw: Tuan Pengerusi...

Datuk Liang Teck Meng: *What happen to your another subsidiary SRC? SRC.*

Encik Arul Kanda Kandasamy: Yang Berhormat, SRC *has not been a subsidiary since 2012* lagi. Jadi, tidak ada dalam pegangan 1MDB.

Jadi Yang Berhormat Dato' Takiyuddin, *I think the important point is syarikat 1MDB dengan nama 1MDB itu memang susah hendak lakukan perniagaan. Jadi, kami perlu...*

Dato' Takiyuddin bin Hassan: *Sekejap, saya mencelah. Adakah itu bermakna we can clear 1MDB punya reputation dan sebagainya, but the bulk will be passed to MoF or new company?*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *No Yang Berhormat. What I meant ialah untuk melaksanakan perniagaan, syarikat-syarikat tersebut must be seem to be stand alone. So kita akan – Pada saya, pendapat saya, it is my opinion. Ini belum dipersetujui...*

Tuan Pengerusi: *I think I agree with you. We have to detach all the subsidiaries with 1MDB. At the end of the day 1MDB got to tanggung hutanglah because dia tidak akan menjejaskan operasi syarikat-syarikat yang berpotensi. Otherwise, there will be a problem.*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *Betul Yang Berhormat. That's again pendapat saya, ini belum dipersetujui oleh pihak kerajaan. Jika dilaksanakan dengan betul, if we do it properly, kita akan dapat matching tadi yang saya ceritakan kepada Yang Berhormat dalam slaid-slaide tadi. That matching akan memberikan kebolehan kepada syarikat-syarikat tersebut untuk menanggung hutang sebaliknya.*

Tuan William Leong Jee Keen: *What is the balances of the investment with Brazen Sky and Bridge Partners and when boleh get back?*

■1130

Encik Arul Kanda Kandasamy: *Yang Berhormat, the balance is USD940 million of fund units and we have put that forward to IPIC as negotiating position untuk diambil alih IPIC sebagai, that for assets swap.*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *I have a few...*

Tuan Pengerusi: *[Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara]*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *Boleh lagi [Ketawa]*

Dato' Takiyuddin bin Hassan: *You tidak sembahyang [Ketawa]*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *Saya faham. So, we all stop at 12. Ya, 12 is fine. Okay, basically I am going back to a few question that were answered in your last session which I didn't get to ask. With regards to the land in Pulau Indah, purchase from Tadmax, we understand from the Auditor General Report that the payment for the land was taken from the EXIM Bank with a letter of support from the government. Is that correct?*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *It's partially correct, Yang Berhormat. So, I don't know how much detail you want me to go into.*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *Because it is stated in the Auditor General Report. So, if you need to clarify, better clarify here.*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *I see. So do you want to finish your question, Yang Berhormat? Sorry, I interrupted you then.*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *The second- it's answered in my one as it is.*

Encik Arul Kanda Kandasamy: So Yang Berhormat, *sorry, I don't have the actual detail right now because I was prepared for this one, so I would speak in general terms, but we can submit in detail to you.*

Pertama sekali Yang Berhormat, pembelian tanah di Pulau Indah, tanah tersebut dipunyai oleh sebuah syarikat, *it's owned by company.* Jadi, kita membeli saham syarikat, pertama sekali. Dalam pembelian saham syarikat...

Tuan Tony Pua Kiam Wee: Ivory Merge.

Encik Arul Kanda Kandasamy: Ivory Merge, betul. Perjanjian jual beli telah ditandatangani pada bulan Februari 2014 dan pada masa tersebut ada sesuatu harga yang telah ditetapkan, *that was a price agreed at that time.* Tujuan pembelian tanah atau pembelian saham untuk mendapatkan tanah- *just to be precise.* Tujuan tersebut pada masa itu apabila 1MDB sedang berbincang bersama dengan Suruhanjaya Tenaga, terdapat suatu pendapat bahawa untuk stesen jana kuasa baru, kawasan tersebut bersesuaian disebabkan lokasi di mana kebanyakan keperluan tenaga Lembah Klang ataupun *Klang Valley*, kawasan tersebut berdekatan dengan *load center* untuk penggunaan jana kuasa di *Klang Valley*. Jadi 1MDB telah mengambil langkah untuk membeli tanah tersebut sebagai sebahagian daripada *award of project 3B.*

Seterusnya, setelah memeterai perjanjian dan dengan perbincangan lanjut bersama TNB yang akan membuat PPA tersebut dan juga dengan Suruhanjaya Tenaga, atas beberapa sebab, *it was determine that actually the land in Jimah would be better where 1MDB had existing Jimah Plant.* Antara sebab lain ialah di sana, di Jimah sudah ada jeti, jadi tidak perlu dibina jeti baru di Pulau Indah. Begitu juga ada *economies of scale* bersama stesen jana kuasa yang sudah ada di situ. Jadi keputusan telah dibuat oleh pihak syarikat untuk menggunakan tanah di Jimah untuk *project 3B.* So, *that change happened* dalam bulan April atau bulan Mei kalau tidak silap saya.

Jadi Yang Berhormat, pada masa tersebut, perjanjian sudah dimeterai dan antara bulan April hinggalah bulan Disember 2014, beberapa perbincangan telah dilaksanakan di antara 1MDB dan juga syarikat Tadmax iaitu penjual tanah atau saham tersebut. *A supplemental agreement* telah dimeterai pada masa tersebut di mana harga pembelian telah dikurangkan tetapi sebagai *consideration* untuk pembelian, 1MDB telah mengambil tanggungjawab untuk membayar hutang yang telah diambil secara asalnya oleh syarikat Tadmax tersebut bersama dengan EXIM Bank. So, *there was an existing loan* Yang Berhormat, *and as part of the supplemental agreement, 1MDB agreed to assume the interest and the principal payment for that existing loan.* The idea was bila 1MDB membayar sepenuhnya untuk pembelian tersebut, hutang tersebut akan dilangsaikan atau sebagainya. *That was the intention* pada masa tersebut.

Jadi apabila saya mengambil alih syarikat pada tahun 2015 di mana *that obligation was there and we were in default in terms of the payment milestone,* ada beberapa...

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *Did all the condition precedent satisfied by Tadmax?*

Encik Arul Kanda Kandasamy: Ya, *pretty much. It was all there.*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *Including conversion to industrial land?*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *That bit I am not sure, Yang Berhormat. I have to come back to you on that point.*

Akan tetapi *the* pembelian tersebut, *it was independent of that, conversion* Yang Berhormat, tidak ada- *I mean the obligation to pay was independent of that, if at all that was the condition. So I am not sure on that,* Yang Berhormat.

Apabila saya mengambil alih, saya lihat bahawa 1MDB *was already in default, although no event of default was declared but it was in default of a payment milestone.* Untuk menyelesaikan isu tersebut, saya telah berbincang bersama Bank EXIM *because they were already there as part of lender group.* Kami telah membuat keputusan untuk mengambil pinjaman baru daripada EXIM Bank kerana kami juga mempunyai *need, we have a need for our energy business.* Jadi kami telah mengambil pinjaman baru dari EXIM Bank sebanyak USD150 juta dan sebahagian daripada pinjaman baru tersebut digunakan untuk membayar balik hutang lama. *It was USD64 million loan if I recall correctly.*

The issue Yang Berhormat, *was that,* dalam perjanjian jual beli, *the original purchase price was, again, from me* Yang Berhormat, *is about RM285 million also...*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *That's the balance.*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *Ya, the balance. But because in 2014 the decision was taken to pay that US Dollar loan or to assume that US Dollar loan, the actual cost to the company increase, Yang Berhormat, because of the depreciation of ringgit against dollar. So, by the time we were in 2015, bila kami mengambil pinjaman baru yang sebahagiannya digunakan untuk membayar balik pinjaman lama, the effective cost Yang Berhormat is RM325 million. So, at least 15% more and...*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *It cost to who?*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *To 1MDB. Because we had to take- if you look at the difference in the exchange rate from the original SPA...*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *But the SPA was specified in ringgit terms, the purchase price.*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *Part of it was, Yang Berhormat, but the other part was to assume the USD64 million loan. To assume the payment obligation on the USD64 million loan.*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *So you basically bought the company with the USD64 million loan for approximately RM280 million or about RM300 million...*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *At that time.*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *...At that point in time and because of that, you have to fulfill the US Dollars obligation.*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *Correct. So...*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *Doesn't – I mean, not your decision to buy but doesn't make a lot of sense, right?*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *It was not great lah, Yang Berhormat, I think, in that sense. Right? But again, I had the issue Yang Berhormat of I needed to settled that because of the default and that default would have realize in a cross default, right? Now...*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *[Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara]*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *Ya, ya. No, I just was trying to explain to you. So better to cut our lost and move on or fix the cost basically.*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *Why wasn't it better for us to just lose the 10% default?*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *The 10%...*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *Because, we paid that 10% deposit, since we don't need that land anymore and we have cash flow deficit, you know, sometimes it is better to cut lost as you said, cut lost, give away the 10% which was about RM30 million, you lose it from that exchange rate anyway, and then walk away from the deal.*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *So Yang Berhormat, remember I mention the supplemental agreement? So, that was already signed in December 2014.*

■1140

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *I know. But the question why did not...*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *So, we couldn't walk away.*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *Why did not the company then, not your decision, so I am asking you to explain the company's decision then.*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *I am not sure Yang Berhormat. My understanding again- I am sorry. I do not have the agreement with me. So, I apologize for that. My understanding is the obligation was already clear for the entire amount. So not able to walk away.*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *This was during Hazem's time?*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *It was in 2014. Yes, while Hazem was there. But for example Yang Berhormat, you know when we sold to CGM now, they do not have the right to walk away either. The only difference is adjustment of purchase price.*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *Well they have a right, just that whatever they paid you, you fokus sedikitlah [Ketawa]*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *Ya. You have to...*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *Ya. Before the...*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *...Our obligation is for the...*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *You always have a right to walk away but there is a cost to walking away.*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *Yes. So I think the cost of walking away Yang Berhormat was not just 10%. It was higher than that. That is my point.*

Datuk Wira Haji Ahmad bin Haji Hamzah: *Encik Arul, I thought the land is just beside PKFZ who are doing very fine sale now.*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *I do not want to go into...*

Datuk Wira Haji Ahmad bin Haji Hamzah: PKFZ.

Encik Arul Kanda Kandasamy: *I think Yang Berhormat, PKFZ is there, West Port is also there. But clearly, PKFZ still has its own land. West Port has already bought additional land. So, I think it is a future issue Yang Berhormat. But I think the point I wanted to make...*

Datuk Wira Haji Ahmad bin Haji Hamzah: Encik Arul...

Encik Arul Kanda Kandasamy: *Sorry. Just to finish the question.*

Datuk Wira Haji Ahmad bin Haji Hamzah: *One last question. Apart from this rationalization program that you are doing now, what is your next course of action for 1MDB?*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *Tuan Pengerusi, can I finish the earlier question tadi? Because your second part was the letter of support Yang Berhormat if I recall. So, as we were discussing with EXIM, they had asked if we could procure a letter of support from MoF. We said that is not something in our control. EXIM is owned by MoF. So, I have no knowledge of what happened subsequent to that, Yang Berhormat.*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *So, the request for a letter of support did not come from 1MDB?*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *No. We did not ask for it. It came from EXIM and so we passed on the request.*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *EXIM went straight to the shareholders.*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *We passed on the request to MoF and from that point on we were not involved in the discussion because EXIM is also 100% owned by MoF.*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *So, essentially the loan from Bank EXIM was used to settle the obligations that 1MDB had to acquire this piece of land with access funds that you are using for other things.*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *For the energy business. That is right Yang Berhormat. So at least USD64 million of the 150 at least.*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *Last bit of clarification on the- the bid for that was project 3B if I am not wrong. Project 3B. My understanding was the bid was submitted the year before, late 2013. The location specified in the bid was already Jimah and not Pulau Indah.*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *So there were options Yang Berhormat at that time because we already by the end of 2013, the Jimah purchase had been completed. So that was an option. But in the verbal discussion with ST, ST indicated that the load centre was actually Klang Valley. So, between- you remember it was not a direct award at that time. It was a pitch and a negotiation. So to improve the 1MDB's position, given the knowledge ST's preference which was within the load centre rather than outside, 1MDB added an element to its pitch.*

Dr. Tan Seng Giaw: *You mentioned the land in Penang. I was in Kampong Bharu and Air Itam. Is the land in that area?*

Encik Arul Kanda Kandasamy: Yes, Yang Berhormat. *It is in the Air Itam area. A big portions of it were formally what was known as the 'Chun Lai Hock' Estate, Air Itam estate.*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *Quick question on...*

Dr. Tan Seng Giaw: *What are the problems there? Would anybody be interested in buying the land?*

Encik Arul Kanda Kandasamy: Yang Berhormat, *the land was purchased on a 'as is where is basis' by 1MDB. There was an independent valuation done by valuation agent. So the valuation without any encumbrance, encumbrance mainly was squatters Yang Berhormat. There were 1,800 to 2,000 squatters on the land. So the land without any squatters is 1.6 million and the land with the deal that 1MDB struck was 1.3 billion of which 1MDB paid 1.06 billion with the balance between 1.06 and 1.3 payable once the squatters were removed. So as of today, the squatters are still there. Therefore, 1MDB has only paid 1.06 billion.*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *Can I...*

Dr. Tan Seng Giaw: *Last one. Now, you said here- this is what has been mentioned many, many times. "1MDB menjadi pemangkin dan merangsang pelaburan langsung asing". Now, what is the position now?*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *I think what Yang Berhormat, in terms of pemangkin. One of the ideas was the development of Tun Razak Exchange so the first financial district that was 1MDB proposal to come up with a financial district which prior to this was not there.*

Secondly, the infrastructure commitment to spend the RM3 billion infra to upgrade Jalan Tun Razak, to do the direct connections to MEX Highways, SMART Tunnel and also to upgrade Jalan Imbi and Jalan Kampung Pandan. These were all 1MDB efforts. Not just for TRX but to catalyze the development of the whole area.

Seterusnya Yang Berhormat dalam pembelian stesen jana kuasa yang mana 1MDB menjadi pemangkin untuk proses penggabungan ketiga-tiga syarikat yang lebih kecil menjadi satu syarikat yang lebih besar yang mana platform tersebut dapat digunakan untuk pembidaan baru atau untuk pembidaan stesen jana kuasa baru yang mana 1MDB dapat menurunkan kadar tarif IPP disebabkan oleh *competition* yang telah diterima. Jadi, itu contoh pemangkin.

Dalam aspek FDI, pada asalnya kalau kita lihat di TRX, kami telah membawa masuk Lend Lease yang menjadi rakan kongsi 1MDB untuk 17 ekar tanah di TRX, seterusnya syarikat Mulia Group yang telah membeli sebidang tanah untuk RM660 juta dan kami sekarang di dalam *final negotiations* bersama dua buah syarikat kewangan antarabangsa terkemuka untuk membeli dua plot tanah di TRX. Jadi, itu FDI yang akan masuk.

Seterusnya dalam pembangunan Bandar Malaysia. Salah satu daripada pembida tersebut dari luar, satu daripada konsortium tersebut. 60% - syarikat Malaysia dan 40% - syarikat luar. Itu juga akan membawa masuk pelabur asing. Jadi, ada pelbagai contoh yang mana 1MDB telah menjadi pemangkin dan juga telah berjaya membawa masuk pelaburan luar.

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *Penang land. Just... [Disampuk] Belum last, belum last. Ada masa lagi. Penang land, just a very quick question. There were claims that 1MDB did not get full 100%. I was not very sure about that because there were lot of subsidiaries involved. So, does 1MDB has 100% ownership of all the land in the...*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *So Yang Berhormat, the structure is complicated as is the case with many other 1MDB transactions. There are multiple plots of land involved and there were different owner of different plots of land. So I just want to set that background first for you because the answer is complicated. So, in summary Yang Berhormat- sorry, I just have to summarize for you. 1MDB bought a 100% of certain companies that owned a certain proportion of different parts of the land. So, some portions we own 100%, some portions we own less.*

■1150

In summary Yang Berhormat, I'm sorry to simplify it this way. In summary, 1MDB owns 86% of the land area and other parties own 14% of the same undivided ownership of the land.

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *In summary, very quickly, does that mean that any attempts to develop the area will be complicated?*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *Yes [Ketawa]*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *Okay, moving on. My last question.*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *Yang Berhormat, I know I laughed when I said yes, but in the SPA which was executed with the sellers and the other co-owners, the sellers had agreed to first of all move the squatters, so that's where the additional RM240 million payment was there. Because that was the estimated cost to relocate and rehouse the squatters. That was part of the agreement.*

The other part of the agreement was the undivided owners had agreed to a land swap. Meaning that they would take over 100% of certain lands and 1MDB would take 100% of other lands. So that was part of the deal and signed at that time.

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *It's not a condition precedent right?*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *Condition precedent I guess to payment of the balance, yes. But the land exchange- because remember that we bought from a different party and the undivided owners was another party. But the undivided portion owners agreed at that point that they will exchange. It's just that they've not...*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *Verbal agreement?*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *No, it was written. It's just that they've not...*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *You've had an agreement with the other owners?*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *Yes. I will just ask Mr. Ivan. Yes, there was a written agreement but Yang Berhormat, as you know, it required both parties to agree, right? Which plot, what value, when, and that has not been completed until today.*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *My last question, a news report that came out in Wall Street Journal yesterday, we know that we have got many records of payment to Aabar, and I think you have emphasized that on your previous meeting as proof that we paid for the options or as proof that we paid for the security deposit to IPIC. Is it true the allegations that the payment was made to an Aabar Investments PJS Limited which was set up in perhaps BVI or Seychelles, which is unrelated to Aabar itself?*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *Yang Berhormat, I think I would preface the answer by saying that Wall Street Journal has waged a very clear campaign against 1MDB and the government, started on the 2nd of July if you recall with the revelation of confidential banking transactions of the Prime Minister. On the 3rd of July there was a raid on SRC. On the 4th of July a Special Task Force was set up which until today we don't know who set it up, what were the terms of reference and what were the objectives of this task force.*

Frankly, I don't know how things happen that fast in Malaysia. To me it was quite a surprise. On the 8th of July, 1MDB was raided. So there was a very clear series of actions which in my personal view appear coordinated and planned for certain objectives.

Since then, Wall Street Journal has published numerous articles. They have not shown proof although they have said in their articles that they've had access and copies of the Auditor's General Interim Report as well as the Lampiran or the Appendixes to that report, so they have said it. Financial Times have said it, Sarawak Report have said it, that all of them have had access.

What was interesting Yang Berhormat about yesterday's Wall Street Journal article is that they claimed or they said that they have had access to a draft Auditor's General Report which mentions RM993 million. Now, in the Interim Report there was no mention of this RM993 million. Here they said they have seen the draft which could only mean the current final report, because the interim report is already completed and they mentioned this.

So, to me it raises a lot of concern on behalf of 1MDB because obviously information that we are submitting as part of a investigative process by lawful authority like Auditor General or lawful authority like PAC seemingly obvious to have ended up in third party hands who are not lawful authorities and who have come up with their own conclusions on these items. So, I'm in a difficult position because I'm negotiating with IPIC to settle our debt for asset swap. IPIC is very concerned with all these leaks of confidential documents which have compromised our negotiations and discussions.

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *You didn't answer the question. Did we pay money to Aabar Investments PJS Limited?*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *Yang Berhormat, I think what has come out as speculative newspaper article, I don't think it's suitable for me to explain that.*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *You didn't pay money to Yang Berhormat Tony Pua, you don't say that is speculation, you said "I've never paid you any money". Did you pay money to Aabar Investments PJS Limited?*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *Yang Berhormat, in 2012 1MDB executed a series of agreements with Aabar Investments PJS Limited, I think the Auditor General's team have copies of those agreements. It was mentioned at the last meeting. And yes, funds were paid as part of those original agreements and subsequently amended agreements.*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *So, the agreements were made with Aabar Investments PJS Limited?*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *I think JAN has the copies right? I think the last meeting they clarified that. Yes.*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *Is Aabar Investments PJS Limited related to Aabar Investments PJS of Abu Dhabi?*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *As far as we are aware, yes Yang Berhormat.*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *We made an agreement with them we should know whether they are or they are not, cannot be as far as we are aware.*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *Sorry Yang Berhormat, I missed that last point you made.*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *My last point is, when we do an agreement, multibillion Ringgit or Dollar agreement with counter party, we need to know their full background. Cannot be "as far as we are aware". So, are they or are they not a subsidiary of IPIC or of Abu Dhabi government?*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *Yang Berhormat, again, our answers stand, as far as we aware, when we executed those agreements, that is the situation. It was linked to the guarantee Yang Berhormat, if you recall. The guarantee that was procured by IPIC.*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *I understand it's linked to the guarantee. It's just I'm trying to figure out, the company that we signed the agreement with or made the payment to, is it in any way related to IPIC which is the sovereign wealth fund of Abu Dhabi? Because if it is not, then that's a clear case of potential fraud that is in the picture. If it is not, then I'm happy.*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *Yang Berhormat, I think, again talking about potential and speculating is what Wall Street Journal has done.*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *It is also our responsibility to find out.*

Encik Arul Kanda Kandasamy: *That's right Yang Berhormat. I think the facts are 1MDB did procure the guarantee for the USD3.5 billion bonds. That guarantee has been in effect, it still is in effect, in return for the collateral payments that were made. So, that's a fact Yang Berhormat that it was collateral payments are linked to the guarantees as described in the agreements. So factually, that's what happened.*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: *I won't pursue, but let me just put on record that the answers didn't answer my question. Thank you.*

Dato' Kamarul Baharin bin Abbas: *One more, last. Actually Encik Arul, your plan reflects the mammoth problems created, right? You come out with these plans and that reflects masalah-masalah yang timbul dalam beberapa tahun oleh pengasas 1MDB ini.*

Your plan today may consist only a small portion of our report. We are more interested on how you come to this problem. How you finally come up to this, you know.

So, bukan menjadi tujuan, it wasn't the intention at the first place to create this mess. Maybe the intention was good and all that, but then there was some problem along the way. That's where we want to know, whether governance was right, the accountability of the loans and usage of those and all these problems. That's where the bulk of the report. That was our term of reference, Tuan Pengerusi.

■1200

Jadi, your plan today, your presentation will take about what? Two days? It just more or less like tindak balas in our report. You know, because we will probably making some conclusions and questions by the Jabatan Audit Negara and you come out with the answers. We would like to go back because sometimes, just now the question on the Aabar Investments was done on 2012 and the best person to answer should be Datuk Shahrol. We have to call him back, we have to recall this guy because they have to come up with- you has presented the plan based on problem created by these people. We have not finished with them.

So I am proposing today Tuan Pengerusi, that we have to call back. I think we have got only about 50% of the prosiding with Datuk Shahrol because we can't expect Mr. Arul to answer problem created by them. To be fair to you but your plan here are – if given a choice, I do not think you want to do this. You rather do the other way, how to create 46 billion worth of business rather than 46 billion worth of debts. Am I right Encik Arul?

So we have spend two days with you which probably you know, to us is informative. We would like to go back to where we are entrusted to do, that is to find out based on the report from AG and to present a proper report to Parliament how does mess was created in the first place.

Encik Arul Kanda Kandasamy: *Yang Berhormat Telok Kemang on that point again my personal view is I think Jabatan Audit Negara has done a very good and thorough job. It's factual, it's also based on document. In my view, if PAC is looking to established reasons, I would focus on the output by Jabatan Audit because that very clear and it give you all the fact that you need to help you come to a determination.*

Tuan Pengerusi: *Okey, terima kasih Dr. Yusof bin Ismail dan Encik Arul Kanda Kandasamy dan semua pegawai dan kakitangan daripada Kementerian Kewangan. Terima kasih ya Dr. Yusof dan Encik Arul. Okey, kita ada five minutes. Terima kasih ya.*

[Saksi-saksi meninggalkan bilik mesyuarat]

Tuan Pengerusi: So, 19 hari bulan kita panggil Tan Sri Lodin, 20 hari bulan Tan Sri Bakke *and then* kita panggil Datuk Shahrol lagi... *[Disampuk]* Tidak apa kita tengok dahulu *how* Tan Sri Lodin *perform*.

Actually the most important is CEO and the Chairman. If Chairman memikul tanggungjawab sepenuhnya pada syarikat, kita tidak ada masalah dan juga CEO. Ini dua jawatan yang penting dan *they are still in service. So, they must come.* Hazem itu biar dahulu. Saya ingat dia sekejap sahaja.

Tuan William Leong Jee Keen: Lebih untuk Datuk Shahrol.

Tuan Pengerusi: Lebih untuk Datuk Shahrol.

Tuan Tony Pua Kiam Wee: Akan tetapi keputusan dalam misalnya penebusan bon 2014 dan pembelian tanah Tadmax.

Tuan Pengerusi: Ini Tan Sri Lodin, kita *grill Tan Sri Lodin better, he is Chairman.*

Tuan Tony Pua Kiam Wee: Kalau dia tidak dapat jawab *then we call...*

Tuan Pengerusi: *Chairman* mesti boleh jawab. Kalau tidak boleh jawab *that mean he is not the Chairman of the company.* Dia mesti kena jawab. Kalau dia tidak jawab maknanya dia tidak *managing.* Kita hendak kurangkan pemanggilan, kalau kita sudah boleh buat *conclusion* tidak payah panggil ramai-ramai pun. Kita *conclude, I* ingat Tan Sri Lodin *should be able* sebab dia lama. Dia mesti bertanggungjawab.

Datuk Liang Teck Meng: Jadi Tuan Pengerusi, laporan muktamad bila?

Tuan Pengerusi: Februari.

Datuk Liang Teck Meng: Februari. *I mean report from Auditor General.*

Datuk Roosme binti Hamzah: 7 Mac.

Datuk Liang Teck Meng: 7 Mac. *The final report from Jabatan Audit Negara?*

Tuan Pengerusi: *End of February. The latest* kalau cepat, cepat lagi. Kena *thorough,* tidak boleh, cepat. Kena *thorough.* Okey, terima kasih.

[Mesyuarat ditangguhkan pada pukul 12.06 tengah hari]